ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4607 — 12/25 ԱՊՐԻԼ 1901 — ԿԻՐԱԿԻ — 5 ՄՈՒՀԱՄՄԱԴԻ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4607

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les manuscrits sont à la Direction du Journal "AREVELK,, Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 Փարա

ԳԻՆԸ ԱՌԱՆՁԻՆ ՕՐԱԿԱՆԻ

Գոյայ եւ պատուհանաց համար տարեկան 140 Ղրշ
» » » » վեցամեայ 70 »
» » » » եռամեայ 40 »
Դուռ երկրամեայ համար տարեկան 40 Ղրշ.
» » » վեցամեայ 20 »
Գրամի փոխարէն փոստի փայ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փայլ 100 դրուշի հաշուով։
Ցեղագիտ թղթատարի ծախքը բաժնեգրաց կը վճարուի։

Յանձնումներ համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԵՍԱԿԱՆ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ուրախութեամբ կը դիտուին անչուշ վանէն, Բաղէշէն և շրջականերէն հասած լուրերը թէ ցորենի և բոլոր արմտեաց գիները խիստ աժան են այս տարի, այնպէս որ հացին օխան 20 փարայի կը ծախուի այդ կողմերը։ Առանց այսպիսի առատութեան մը չպիտի կրնային աղաղակներէ, որոնց տխուր ձայները մէկ քանի տարի լսելու դժբաղդութիւնը ունեցանք աղէն շատ յաճախ, քանի որ երաշտութեան հետեւանք եղող թանկութիւն մը կը նեղէր և կը ճնշէր տեղւոյն ժողովուրդը, որ բնականաբար պիտի օգնութիւն խնդրէր անօթի չմնալու համար։ Սրտայոյզ այդ աղաղակներու դադարումը ուրախարիթ է յոյժ բնականաբար։ Միւս կողմէ, պէտք է գրանել թէ օխան 20 փարայի հացը չափազանց ժամանութիւն ըսել է, մանաւանդ որ այն կողմերու օխան քիլոկրամ բլալէ դառ 400 տրամ չէ, այլ ըստ ոմանց հնգաւանդ սովորութեան 525 տրամ։ Այսքան ծայրայեղ ժամանութիւն մը որ ինչչափ առատութեան այնչափ ալ դրամական անճկութեան արդիւնք է, չատ քաղաքական չէ երկրագործ դասակարգին համար, դի միայն կ'ընէ, այլ տեղւոյն սպառողին միայն օգտակար է։ Աւելորդ է ըսել որ եթէ արտադրողը չքաղաքերուի ու ընդհանրակը միայն իսկ ընէ գինեցու տարեայման անկումէն, մեծ եռանդ չունենար ապագայ մշակութեան ձեռնարկելու։ Եւ ցաւալի է տեսնել որ ընդհանրապէս կամ չափազանց սղութիւն և կամ չափազանց ժամանութիւն երեւան կ'ելլէ այդ կողմերը, առանձին երաշտութեան և քիչ մը ալ անոր օժանդակ զօրաքաղ շահախնդրութեան արդիւնք, իսկ երկրորդը որ անտարակոյս ծագում կ'առնէ նախ և առաջ հունձքերու բնական առատութենէ, կը սասկանայ մանաւանդ անոր համար որ տեղական սպառումէ դատ արտածութեան ալ չիրնար ծառայել, հաղորդակցութեան դիւրաւոր միջոցներու չգոյութեան պատճառաւ, ինչպէս որ հնոց անյաջողութեան պարագաներուն ալ ճամբաներու պակասութեան մեղադրանքն պատճառաւ ներածմամբ չկրնար սղութեան առաջքը առնուիլ, կամ դէթ մեղմացուցիլ։

Այս տարուան տարապայման ժամանութենէն միայն երկրագործ կամ արտադրող դասակարգը չէ սակայն որ չքաղաքերուի, այլ ուրիշ դասակարգ մը ալ կայ որ յայտնապէս վնաս կ'ունի, այն է առանորդներու վարձակալներու (միւլթիզիմ) դասը, որ արմտեաց խիստ սուղ եղած ատենը կապալութեան տակ մտաւ, և այժմ այսքան ժամանութեան հանդէպ վնասէ տարբեր կերպով չկրնար օձիքը ազատել։ Թէեւ մինչ հարկ է ըսել որ երկու ծայրայեղութիւնները բնականաբար միշտ վնասակար կելլան։ Գոնէ աղքատ ժողովուրդը կուշտ հաց ուտէ մէկ քանի տարի, վերջն Աստուած ողորմած է։

* * *

Գրագործութեան արհեստանոցի բացման մասին Բաղէշէն հասած լուրերը վերին աստիճան շահագրգիռ և ուշադրաւ են։ Կրթական նախաբարութեան արտօնութեամբ Բաղէշի կրթական Տնօրէնը Սեբաստիայէն պաշտօնի հրաւիրած է երկու հայ վարպետուհիները՝ որոնք տեղւոյն Թուրք և հայ աղջկանց սկսած են գրագործութեան շահարեր արհեստը սորվեցնել յատկապէս բացուած արհեստանոց-վարժարաններուն մէջ, որոնց բացման հանդէսն ալ մեծ շքով կատարուեր է վերջերս։ Այս օգտակար ձեռնարկին վրայ խօսելու կը մղուինք ոչ միայն անոր թողած գոհացուցիչ տպաւորութենէն ազդուելով, այլ մանաւանդ անոր համար դի գիտենք թէ մեր որբանոցներէն մէկ մասին մէջ ալ արհեստներ մուծանել որդուած էր, իսկ թէ գործնականապէս ինչ յաջողութիւն տեսնուած է. թերեւս ի մօտոյ իմանանք։ Միայն թէ յոռետես կը համաձայնինք աբգեօք եթէ քիչ մը վաղաժամ փութ կատարութիւն ընծանենք ըսելու որ ոմանց աւելի հաւանական կ'երեւի թէ Բաղէշի մէջ աւելի շատ և աւելի ադէկ պիտի ծաղկի գրագործութեան արհեստը քան մեր ո՛և է գաւառական որբանոցի մէջ ո՛և է արհեստի ձիւղը։ Այդու ամենայնիւ, շատ ուրախ պիտի ըլլանք եթէ այդ ոմանք սխալէին։

* * *

Տնտեսական նկատողութեանց այս կարգին մէջ առ այժմ նոյն տեսակէտով կ'ուզենք ըսել թէ պէտք չէ որ ներուի Թոքաթի Բաղ. ժողովին՝ ծախել իր ուզածին պէս տեղւոյն վաղեմի ձեռագիր հնութիւնները, ինչպէս սկսած է ընել ոմանէ մը իվեր, որպէս Արեւելքի նոր ընթերցաց օրուան Թուոյն մէջ հրատարակուած թղթակցութիւն մը կը տեղեկացէր յայտնելով թէ նորէն վերջերս 18 կտոր ձեռագիր 100 ոսկւոյ ծախեր է, որով իւրաքանչիւրը 5 ուկէս ոսկի ըսել է, մինչ անոնց մէջ գտնուելի Թերեւս անոնցմէ որ առանձին 50 – 60 – 100 ոսկի արժէին։ Եւ բնականաբար առողներ չեն որ կը խաբուին, ու երբեք Թոքաթի Բաղ. ժողովը չուիտի կրնայ ըսել թէ ինքը աւելի վարպետ գտնուած է քան գնողները։ Իսկ բանասիրական և ազգագրական տեսակէտով այդպիսի հին ձեռագիրներու կորուստին տեսակէտը այնչափ մեծ ու անհաշուելի է որ այսքան ծանրակշիռ իրողութեան մը վրայ ուրիշ անգամ պիտի անդրադառնանք. սակայն հիմակ հիմա կը նայի յուսացուիլ դէթ թէ ձեռնհաս մարմինը փութաք արգիլել այդպիսի հնութեանց վաճառումը։

ՅՈՒՍԱՆ

ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տեղական հնութեանց պատկանող մզաիք մը, որ 1894 թուականին յունիսի 25ին գտնուած է Երուսաղէմի հիւսիսակողմը՝ ոչ այնչափ հեռու Շամի դռնէն, մեռելական մատուռի մը յատակը կը կազմէ և ունի 7.15 մէտր երկայնութիւն ու 4.40 մէտր լայնութիւն, բայի սեղանի մասէն։

Մզաիքը կը բոլորէ սեւ ու նուրբ կրկին զուգահեռական գիծերու մէջ առնուած սեւ շրջանակ մը՝ զոր կը գեղազարդէ շրջանակի, քառաւոր սքանչելի հիւսկէն մը երիւեռանդ ու մուր դոյներով, որոնք տակաւ սառերանալով կարծես հիանալի կիսուռայոյ (emaille) մը կը ներկայացնեն՝ ուռուցիկ երեւոյթ մը ընծայելով հիւսկէնին ու վեհութիւն մը՝ ամբողջ մզաիքին։

Այս շրջանակէն դուրս կայ ուրիշ մը ալ բաց դեղնագոյն, որուն ճակատը կարմիր ու բարակ գիծերով շրջապատուած կրկին տողերու մէջ ու սեւ մզաիք երակաթագիրներով—որոնք ցոյց կուտան թէ առ առաւելն 2. կամ է. դարու հնութիւն մըն է։

Ցիրատակարանին վրայ, ճիդ մէջաւորէն, կը բարձրանայ կորնթարդ ոճով, սեղանին մասը գալարիկ սեւ տափաղարդի (postes) մը վրայ 1.85 մէտր երկայնութիւնամբ և 0.90 մէտր բարձրութիւնամբ, որուն վերնագոյն մասը բաւական չափով անհետացած է, ինչպէս ցոյց կուտան հոն գտնուած թռչունները՝ որոնց կէսերը չկան և կորնթարդի ուղղութիւնը՝ որ կորուսած է իր համմասական չափակցութիւնը (symétrie)։

Մզաիքին վարի կողմը, հաւանօրէն մատանի մի՝ նագան ոսկեւ, սիրուն, նախշուն ու գոյնդգոյն ծաղիկներու վրայ դրուած է սրտակաձեւ (rais de cœur) ուռուցիկ ու շերտաւոր սալոր մը՝ վերայիշեալ շրջանակներէն ներս, ուսկից դուրս կ'ելլէ որթատունկ մը բոլորոլորաղ՝ որուն բարձունկներէն կախուած են խաղողէից ողկուզակներ, կարմրագոյն ու դեղնակ, որ կը պարպատեն ամբողջ մզաիքը։ Իսկ որթատունկները, ծիլերուն խառնուած՝ այնպիսի կենդանի գոյներով կը բացուին՝ որոնց իւեռ կը դմայլի մարդ և ինքզինքը կը կարծէ իրական և անզուգական որթատունկի մը հանդէպ։ Բարձունկները այս որթատունկին, իրենց ողկոյզներովն ու տերեւներով կը կազմեն քառասուն երկու բոլորակներ՝ որոնք իրենց պարունակներովը բոլանդակ զարդերն են մզաիքին։

Վերոյիշեալ սափորին երկու կողմերը դրուած են երկու սիրուն սիրամարգներ՝ հպարտ դիրքով մը կանգնած, որոնց փետրանին (plumage) այնպէս ցուցադրուած է՝ ինչպէս պիտի տեսնէիք այդ սիրամարգն Թռչունը իր երկնագոյն փետուրներովը։ Սափորին վերեւ ու որթատունկին երկու ուղէշներուն միջեւ կը տեսնուի խաղաղալից կողով մը որուն երկու կողմերը կախուած են զոյգ ողկոյզներ՝ իրենց բարձունկներովն ու տերեւներովը՝ ամէնքն ալ իրենց յատուկ գոյներով իսկ կողովին վերեւ տաւակ (héron) մը, իր կտուցը բացած, կ'ուզէ խլել որթատերեւ մը որ նոր ծլած է իր ոտքերուն տակ։

Մարմարագոյն ու շերտաւոր Թաղաք մը, ջրցնցուղներու աւազաններուն նմանակ, գեղաքանդակ ձեւով և ուռուցիկ երեւոյթով՝ զետեղուած է վերոյիշեալ տաւեղ Թռչունին վերեւ, ու Թաղաքին վրայ ալ Թեւատարած ուրիշ մեծ Թռչուն մը։

Ասոր վերեւ դրուած է պտղալից ու ծաղկազարդ կողով մը՝ որուն վրայ ալ կախուած են զոյգ ողկոյզներ իրենց բարձունկներէն, որոնք կէս բոլորակաձեւ դիրքը կը կտրեն ու իրենց վրայ կը կրեն կրկին տատրակներ՝ դէմ դէմի կանգնած։

Սափորէն սկսեալ այն ամէն առարկաները զոր տեսանք, մինչեւ տատրակները, ամփոփուած են նախապէս մեր յիշած քառասուն երկուքէն ուրիշ բոլորակներու մէջ, որոնք մէկ գծի վրայ օձաձեւ ոլորուելով ուղղութեամբ կ'ելլեն կը բաժրանան մինչեւ յիշատակարանը, իսկ մնացած երեսունչորս բոլորակները, որոնց իւրաքանչիւրին մէջ կան ողկոյզներ, որթատերեւներ և զանազան Թռչուններ, ինչպէս աքաղաղ. հաւ, սագ, բադ, կռունկ, ակամի (agami). արգուս (argus) փիւնիկաթռչ (flamant), Լայլամ արագիլ՝ իրենց բազմազան դիրքերովը ու ձեւերովը և որոնցմէ ոմանք խաղողի հատիկ մը յափշտակելու կը ջանան, ոմանք տերեւ մը փոցնելու համար վիպերնին վերուցած են, եւայլն. — այս բոլորակները, կ'ըսենք, սափորին աջ ու ձախ կողմերէն, վարէն վեր՝ մինչեւ սեղանին մասը՝ զուգահեռական կրկին գիծեր կազմելով կ'ամբողջացնեն սոյն հրաշակերտ մզաիքը։

Զմոռնանք ըսելու թէ սեղանի գմբեթարդ մասին մէջ ալ կը տենուի չերտաւոր սիրուն պատկան մը՝ լի պտուղներով՝ որուն երկու կողմերը կեցած են երկու տատրակներ։ Ասոնց վրայ երեւցած ուրիշ երկու Թռչնիկներ՝ որոնց գլուխները չկան և կիսով չափ կը տեսնուին. կը թուի թէ Թռչան դիրքի մէջ եղած պիտի ըլլան՝ պտուղներուն մօտենալու համար։

Այս մզաիքին ներքեւ թաղուած են բազմաթիւ մարդեր և հիմայ կը գտնուի Ս Յարութեան տաճարին դռնապան Եուսուֆ էֆֆի և Տիգրան կոչուած անձի մը որդւոյն սեփականութեան ներքեւ՝ որուն վրայ չմնած են սենեակ մը և մզաիքը այդ սենեակին յատակն է՝ զոր փիսիներով ծածկած են և դուրս-թեամբ կը պահպանեն։

Սրբոց Յակոբեանց միաբանութիւնը ուզեց գնել դայն, սակայն ընդկեցաւ հպարտաւոր լիբանանցու ալահանչի մը հանդէպ։ Պատ. Միաբանութիւնը անշուշտ կը ներէ մեզ ու գտնուելի կը հանդիսայ իսկ՝ եթէ իմմանան դէթ իմ մասնաւոր շնորհակալութիւնս յայտնեմ Գեր. Տ. Ղեւոնդ վարդապետ Մաքսուտեանի, որ ամէն խնամք տարած է՝ խիստ ճարտար ու մասնագէտ գերման նկարչի մը գծելովով յիշեալ մզաիքը՝ ճիդ ինչպէս որ է՝ իր ամէն գոյներովը ու մանրամասնութեամբը, և որ հիմայ Պատրիարքարանին մէջ գլխաւոր դարդը կը կազմէ։

Վ. ՐՈՍԹ

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ՆՕԹԵՐ

Դ.

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ԻՏԱԼԻԱ

Ճէնովա իր լեռներովն ու ծովովը եւոինս ձգած կը մոռնանք Լոմպարտիոյ տափարակները, զոր կտրելու անցնելու ենք արեւմուտքէն արեւելք՝ իր ամբողջ երկայնքին, դանելու համար Ադրիական ու իր Թագուհին՝ Վենետիկ։

Ալ ամբողջ օր մը հարթ հաւասար, միօրինակ, ու քիչ մըն ալ տաղտկալի վայրերէ կ'անցնինք։ Մինակ ձախ կողմերնիս՝ հեռուն մեզի հետ կը քալեն Ալպեռները, ու կատարեալ պարսպի մը նման են տարածուն Լոմպարտիոյ հիւսիսային կողմը։

Լոմպարտիա հնայ դաշտ մըն է. անսահման, միօրինակ կը տարածուի Իտալիոյ ամբողջ լայնքին. ջնորհիւ Բօ գետի և իր անհամար ճիւղերուն՝ ամէն կողմ առատ կերպով ոռոգուելով՝ վերջին ծայրերի է ու արգաւանդ։ բնակիչներն ալ լիովին կ'օգտուին անկէ, և չկայ կտոր մը հող որ մշակուած չըլլայ. ու ինչ սուղ վճարել կու տան իրենք զիրենք ու գանոնք գոհացնելը դրեթէ անկարելի է յանձնել։

Պէտք չկար երկար բարակ խօսելու. արդէն մարդու դէմքէն իսկ կը ճանչնան թէ օտարական է. գրեթէ առանց խօսք մը իսկ ըսելու իրեն, ընկերացու ինձի, ու դուրս ելանք կայարանէն։

Միլան շատ աւելի կանոնաւոր ու ընդարձակ փողոցներ ունի քան Ճէնովա. գեղեցիկ շէնքեր բազմաթիւ են հոն. Լոմպարտիոյ մայրաքաղաքն է մօտ չորս հարիւր հազար բնակիչով. արհեստական կեդրոն է և առեւտրի ընդարձակ ասպարէզ. ունի հռչակաւոր հանրատարան՝ գեղարուեստական վարժարան. հանրաւաւոր է իր Scala թատրոնը՝ ուր մեծ երաժիշտները մեծ հեղինակութիւններով միայն կը ներկայանան. ու անգամ մը հոն յաջողութիւն գտնելէ ետք ալ ազգով են թէ ամէն տեղ Իտալիոյ մէջ մեծագոյն դերձակները պիտի քաղեն։ Ուղեկիցս կը հաղորդէ ինձի այս ամէն տեղեկութիւնները ֆրանսերէն լեզուով. որչափ մեծ էր զարմանքս՝ երբ նկատեցի թէ իմ դրածած միջոցիս հակառակը կը գործածէր ան. անշուշտ ինքն ալ այն համոզումը գոյացուցած էր թէ՝ ֆրանսերէն խօսելու համար կը բաւէր իտալերէն բառերու վերջին ձայնաւորները կրճատել ու քով քովի չարել. ի՛նչ փոյթ թէ անոնցմէ շատերը ֆրանսերէի հոգը իսկ չունէին. բայց խոստովանելու է թէ ամէն ինչ կը հասկնար ու ես ալ մտաւորապէս զինքը կը հասկնայի. ասկէ ուրեմն ալ չէի պահանջեր ազատութիւն։

Բանի մը վայրկեանէն կանգ կ'առնենք Միլանի հնայ մայր եկեղեցին առաջ. գործական ճարտարապետութեան հրաշալիքներէն մէկն է սոյն բազմադարեան եկեղեցին։ Ամբողջովին մարմարէ մաս 150 մեթր երկայնութիւն և 100 մեթր լայնութիւն և սրածայր զանգակատունը 100 մեթրէ աւելի բարձրութիւն ունի։ Աւելի վեհ կերպարանք մը կը ներկայացնէ ի ներքուստ. ամէն կողմ սքանչելի նկարներ, ամէնքն ալ վարպետ ձեռքերու գործ, կը զարդարեն պատերը։ Ցիսուսի չորի մարմարեայ սիներ կը կրեն իրենց վրայ հնայ կամարներ։ Ո՞րքան պզտիկ է մարդ անոնց տակ. առանց ուղղելու մարդ տնտակ մը յարգանքի ու ջերմեռանդութեան զգացումով կը լեցուի հոն՝ այն անհունին տակ։

Բայց տխուր որ ժամանակը չի սպասեր, ու կը սպիտէ դուրս ելլել անկէ, հաղիւ վեր ի վերոյ ակնարկ մը միայն սահեցուցած ըլլալով սա ճարտարապետական հրաշալիքին վրայէն։ Եկեղեցիին առջեւ կը տարածուի քաղաքին գլխաւոր հրապարակը՝ զարդարուած ուրիշ գեղեցիկ շէնքերով։ Սոյն հրապարակին կը սկսի կամարակալ անցք մը, այնքան երկար որ հաղիւ վերջը կը տեսնուի. բազմաթիւ աշտաններ ու նկարներ կը զարդարեն զանի. ելեւէջարան հանդէն կանթեղներ կը լուսաւորեն գիշեր ատեն, ու հոն է ժամագրավայրը Միլանի հայ լայնին, կ'ըսէ ինձ ուղեկիցս։

Ժամանակը ուշ է արդէն, կառքի մը մէջ կը նեռուինք որ անմիջապէս կայարան կը հասց է զմեզ, ուր հաղիւ հազ կը հասնիմ շոգեկառքին՝ որ ճամբայ կ'ելլէր արդէն։

Ե. ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԹԹԱԿԱՆ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԷՊԻՍՏՈՒՆԻ ՆԱՄԻՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՏՈՐԱԾ

Ի.

Թագուհւոյ իշխանը մանկ ըլլալով Հանրիի զայրացկոտ խօսքերը՝ հրամայեց Եմզայի՝ բան առ բան թարգմանել անոր ըսածը։ Այս վերջինը խղճմտօրէն կատարեց իր պաշտօնը։ Ահեղի Թագուհը սկսաւ մեծագոչ խնդալ և բռունցքները ցոյց տալով կալանաւոր Ֆրանսացիներուն, սպառնալիքով ըսաւ.

—Խստանայեցէք թէ Ռուսերու կողմէ եկած էք հոս. կը կարծէ՞ք թէ ձեր տրխմար սուտերը պիտի կրնան տանջանքէ ազատել ձեզ։ Ա՛հ, իշխանը շատ բարի է որ մանկ կ'ընէ ձեզի. եթէ ես անոր տեղը ըլլայի, ոչ միայն սա շուները, այլ ուրիշ շատ մը շուներ ալ կ'արձակէի ձեր վրայ, և այն ատեն ուտելիքի պէտք չպիտի ունենաք, ինչպէս հիմա։

Պրիէն թէեւ բառ մը չհասկցաւ թագուհւոյ խօսքերէն, բայց կռահելով թէ նախատինք մըն էր, քանի մը քայլ առաջացաւ և իր շղթայակապ ձեռքերը շարժելով ըսաւ.

—Աղտոտ անասուն։

Ներկայեալ Թագուհը, որ Սբ Ձոյլ նկարագիրը ունէր, թէեւ նուազ սրատ, Պրիէնի սպառնական շարժումէն վախնալով՝ երկու շուներուն ետին պահուըտաւ, որոնք սկսան կատաղօրէն հաչել Պրիէնի վրայ։

Թագուհւոյ իշխանը և զինքը շրջապատողները սկսան խնդալ մարլ՝ երբ Թագուհին սարսափահար դէմքը տեսան։ Թիչ մը անցնելէն յետոյ՝ Թագուհը հանդարտեցաւ և խիստն դուրս ելաւ սրահէն, Թունաւոր նայուածք մը նետելով փրանսացի կալանաւորներուն վրայ։

Իշխանը, այդ փոքր միջադէպէն յետոյ դարձեալ սկսաւ իր հարցաքննութեան, միշտ համոզուած ըլլալով թէ այդ օտարականները չար դիտաւորով եկած էին Նէրօլ։ Իր համոզումը աւելի հաստատուեցաւ՝ երբ յիշեց թէ երկու ամիս առաջ Հաիմ Տօքտորի կողմէ նամակ մը ստացած էր, որուն մէջ հնդիկ կրօնաւորը յայտնած էր թէ Լուսաւոր Ցուիրուած կոյս մը Նէրօլ պիտի փոխադրէր, հոն փակելու համար մեհեանի մէջ, որովհետեւ Պէհլաթի մէջ ապահովութիւն չկար։

Իշխանին շուրջը գտնուողները մանրամասնօրէն պատմեցին անոր, Ռուսուլի սիրային պատմութիւնը, որուն չհաւատալ իշխանը։ Ռուսերու կողմէ վարձուած մարդիկ կը նկատէր զանոնք, որոնք այդ պատրուակին տակ իրենց նպատակին հասնիլ կ'ուզէին։

Ուստի իշխանը ձայնը բարձրացնելով ըսաւ.

—Բնա՛ւ չենք հաւատար ձեր սիրային պատմութեան. դուք հոս եկած էք մեր վրայ յարձակում գործելու միջոցները ուսումնասիրելու։ Եթէ աղտա արձակենք ձեզ, հաղարաւոր մարդոց մահուան պատճառ պիտի ըլլաք. հետեւաբար արդար դրօք մը կ'ըլլայ ձեզ սպաննել։

Իշխանը ոտքի ելաւ և իր հետեւորդներով դուրս ելաւ։ Վճիռը տրուած էր առանց վերաքննութեան։ Ռուսլ և իր ընկերները մահուան դատապարտուած էին։

—Այս անգամ գործերնիս լմնցած է, ըսաւ Պրիէն երբ Եմզա իշխանին արձակած մահուան վճիռը թարգմանեց։ Հնդիկ կրօնապետը վերջապէս յաղթեց մեզի։ բայց ամէնէն ցաւալին սա է որ երբ ձեռք անցուցինք դայն, չսպանեցինք անմիջապէս։

—Բէ՛հ, կեանքը այնքան անմիտ բան մըն է որ ցաւ չեմ զգար դայն կորսնցնելուս։ բաւ Հանրի։ Մէկ բան միայն կը խնդրեմ, այն է շուտով սպանեն մեզ, որովհետեւ անօթութենէ կը մեռնինք։

—Իրաւունք ունիք, քանի որ ուտելիք չեն տար մեզ, աւելի լաւ է որ սպանեն մեզ, դիտել տուաւ Պրիէն միս մտօրէն։

Ռուսլ չէր խօսեր բնաւ. որքան ալ սաստիկ ըլլար իր անօթութիւնը, միշտ նիմայի վրայ կը խորհէր, որ իր մահուամբ անպայմանապէս կը մնար Հաիմի ձեռքին մէջ։

Աղէկ միտքս ինկաւ, իշխանը մեզի խոստացաւ ճաշ մը տալ հարցաքննութեան տարուելէն յետոյ։ բայց չեմ յուսար որ յարգէ իր խոստումը. ըսաւ Պրիէն։

Այդ միջոցին դուրս բացուեցաւ և իրը հերքում Պրիէնի խօսքերուն, չորս կալանաւորները նիմարեցին սրահին մէջ պատրաստուած ճոխ սեղանը։

—Աստուած իմ, ննջեցեալի կոչունք է աս, բայց փառաւոր կերպով պիտի ճաշեմ, գոչեց Հանրի։

—Ապահովաբար, իմ բաժինս բնաւ մասնակից չպիտի ընեմ չուներու ըսաւ Պրիէն։ Պէտք է քիչ մը կաղդուրուիլ, երբ տանը դայ այդ կապիկներուն առջեւ ելելու, եթէ քիչ մըն ալ արդուզարդիս կարեւորինք կարդի դնել։

Ծաք ու պաղ կերակուրներ, երէի խաշը կտորներ ու ամէն տեսակ ճաշեր կը գտնուէին սեղանին վրայ, որուն կը սպասարկէին Հնդիկ ստրուկներ։ Սեղանապետին մէկ շարժումին վրայ՝ չորս սովալուկ կալանաւորները սեղան նստեցան։ Պրիէնի դէմքին վրայ ծամածռում մը տեսնուեցաւ, որովհետեւ խեղճատակ Թագուհը իր առջեւ կը գտնուէր։

Բայց ծերուկ նաւաղը առանց անոր երեսը նայելու, իր պնակը առաջ անցուց, ուր հնդիկ սպասաւոր մը լոսքի կոտոր մը դրաւ։

—Կրո՛ղ, դոչեց Պրիէն, ինչ աղի և կծու կերակուր է ասիկա։

Զուկէն յետոյ՝ հնդկահաւ տրուեցաւ կալանաւորներուն. սակայն այս կերակուրն ալ առիթին պէս չպիտանի էր։

—Աստուած իմ, որքան ծարաւ եմ, ըսաւ Պրիէն, ձեռքին տակ գտնուած ըմպակը ծառային երկինցնելով։

Դեղին ըմպելի մը տրուեցաւ, ուրիշ Պրիէն հաղիւ քանի մը ումպ կրցաւ խմել։

—Բայց, այս ըմպելին ծարաւ չանցըներ, ընդհակառակը։

Այդ միջոցին իր նայուածքը բաղխեցաւ խեղճատակ Թագուհին, որ հետաքրքրութեամբ կը դիտէր չորս սովալուկները։ Ռուսլ առանց չորս կողմը նայելու՝ կ'ուտէր անյագօրէն, գրեթէ ինքնաշարժ մեքենայի մը պէս։ Բայց իսկոյն ծարաւեցաւ և ինքն ալ դեղին ըմպելիէն խմեց քանի մը ումպ։

Ուրիշ քանի մը կերակուրներ ալ մատուցուեցան, բայց ամէնքն ալ չպիտանցնց աղի և կարմիր պղպեղով պատրաստուած էին, այնպէս որ խեղճ կալանաւորներուն կոկորդը պապակէն կը չորնար։ Կը տիպտէին դեղին ըմպելիէն խմել, ինչ որ ալ աւելի կը սատակցնէր անոնց ծարաւը։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Ուսուցիչներու հանմաժողովը Ռիտինկի մէջ։ — Փոքր խաղսի մը հանդէսները։ — Պ. Բօլ Քամպոնի ճառը։

Ռիտինկ, 19 ապրիլ։ — Ռիտինկի փոքր քաղաքը այսօր հիւրընկալեց և պիտի հիւրընկալէ Անգլիոյ մէջ ֆրանսայի ուսուցիչներու իններորդ համաժողովը։ Անգլիոյ մէջ բազմաթիւ են այն ֆրանսայիները՝ որոնք ֆրանսերէն կ'ուսուցանեն։ Քանի մը տարիէ ի վեր Ընկերութիւն մը կազմած են որ նպատակ ունի թէ՛ կատարելագործել ֆրանսերէնի ուսուցումը և թէ օգնել իր անդամներէն կարօտներուն։ Այդ Ընկերութեան և մանաւանդ անոր քարտուղար Պ. Մորիս Ռէլի կողմէ կազմակերպուած է համաժողովը որուն կարեւորութիւնը ապացուցանելու համար բաւական է ըսել թէ Լոնտոնի ֆրանսական դեսպան Պ. Բանլոն ուզեց անձամբ բանալ համաժողովը, թէ ֆրանսայի կրթական նախարարութիւնը իր կողմէ պատուիրակ կարգեց Բարիզի համալսարանին ուսուցիչներէն Պ. Պէլժամը և թէ Ալլիանս ֆրանսէզ ալ իբրեւ իրեն ներկայացուցիչ ղրկեց Պ. Ռուլոնն։ Ռիտինկ հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսաւ համաժողովին անդամները ընդունելու համար։ Մ'չ միայն քուլէճը տնոյց տրամադրութեան տակ դրուեցաւ, այլ քաղաքացիներ Պ. Պըլ ու կինը երեք հարիւր հոգիոյց տեղան մը տուին ի պատիւ անոնց։ Իրիկուան ալ հրաւիրուեցան Ռիտինկի երեսփոխանին Պ. Բալմէրի՝ պիտիներու նշանաւոր գործարանատէրին բնակարանը։ Քաղաքին բոլոր զինուորները բաբեւի կեցան ֆրանսական դեսպանին՝ քաղաքապետութեան պաշտօնարանը ժամանելու միջոցին։ Պ. Բամպոն շնորհակալութիւն յայտնելով, ըսաւ քաղաքապետին թէ եղբայրնիկ պիտի ըլլայ եթէ առիթ մը գտնէ նորէն այցելելու Ռիտինկը։ Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ տրուած սեղանին առեւ բաժակներ պարպուեցան Անգլիոյ թագաւորին, ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին և անոր դեսպանին կենացը։ Պ. Բանլոն յուզեալ շեշտերով պատասխանեց բաժակաճառներուն։ Ցստակ ձայնով մը ներողութիւն խնդրեց ֆրանսերէն խօսելուն համար, ըսելով որ անգլերէնի մասին իր տկար արտասանութիւնը չուզեր վիրաւորել անգլիական ականջները։ Շնորհակալութիւն յայտնեց քաղաքապետին համակրական խօսքերուն համար թէ՛ Պ. Լուբէի և թէ իրեն նկատմամբ։ Ֆրանսական դեսպանը մաղթեց որ խաղաղութիւնը տեւական ըլլայ և աշխարհի երկու մեծ ազգերուն միջեւ բարեկամութիւնը աւելի զորգանայ։ Պ. Բամպոն սրահին մէջ դրուած դբօշները ցոյց տուաւ և ըսաւ թէ եղբայրնիկ է տեսնելով Անգլիոյ ու Ֆրանսայի դրօշներուն իրար խառնուիլը։ Յոյս յայտնեց որ բան մը պիտի չանցնայ տուին, վասն զի այդ պարագան մեծ դժբաղդութիւն մը պիտի ըլլայ մարդկութեան բարոյական մեծ շահերուն։ Ուրիշ բանախօսութիւններէ ետքը ներկաները առաջնորդուեցան հանմաժողովին սրահը, ուր նորէն խօսեցան Պ. Պ. Բանլոն, Պէլժամ և Ռուլոն։ Ալլիանս ֆրանսէզի ներկայացուցիչը՝ Պ. Ռուլոն հոն գտնուողներուն սքանչելի դաս մը տուաւ ֆրանսական ակադեմական ճարտարախօսութեան։ Զատագովից լեզուաբանական դաշնակցութիւն մը երկու աղգերու միջեւ, որպէս զի իւրաքանչիւրը յանձն առնէ սորվիլ միւսին լեզուն, որով անդլերէնը ու ֆրանսերէնը տիրերական երկու լեզուները պիտի ըլլան։ Ցետոյ օրակարգը ձեռք առնուելով հանմաժողովը տուաւ սա որոշումը։— «կենդանի բոլոր լեզուներու քննութիւնները կը բաղկանան բերանացի ու գրաւոր մասէ մը։ այս վերջինը պարտաւորիչ։ Հաղուագիւտ բացառութիւններու վրայ հայցումներ չպարունակեն։ Նկատողութեան առնուի ֆրանսայի կրթական նախարարութեան կողմէ վերջերս հրատարակուած լեզուական թոյլատու կանոնները։ Բնիկները կազմուած են, դէթ մասամբ, ուսուցիչներէ կամ նախկին ուսուցիչներէ։» Հանմաժողովին վիճաբանութիւնները վաղը պիտի վերսկսին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրանսայի ծովային նախարարին բանախօսութիւնը։— Ֆրանսական նաւատորմիղի զարգացումը։

Լիոն, 19 ապրիլ։—Արմատականներու մէկ գումարումին մէջ, ծովային նախարար Պ. Լանդրան իր եռեսփոխանական պաշտօնին հաշիւը տալուն առթիւ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ։

«Ծովային նախարարութեան պաշտօնին կոչուելուս ալեւ երեք գլխաւոր գրաւումներ ունեցայ։ ամեցնել նաւատորմին նիւթական զօրութիւնը, որուն անբաւականութիւնը ցոյց տուին ծաւուայի դէպքերը։ զարգացնել մեր նաւաստիներուն հմտութիւնը և բարձրել նաւատորմին և նաւաստիներուն բոլոր ստորադաս պաշտօնեաներու վիճակը։ Իմ գրասենեակս առաջնորդուեցան կամաժողովին սրահը, ուր նորէն խօսեցան Պ. Պ. Բանլոն, Պէլժամ և Ռուլոն։ Ալլիանս ֆրանսէզի ներկայացուցիչը՝ Պ. Ռուլոն հոն գտնուողներուն սքանչելի դաս մը տուաւ ֆրանսական ակադեմական ճարտարախօսութեան։ Զատագովից լեզուաբանական դաշնակցութիւն մը երկու աղգերու միջեւ, որպէս զի իւրաքանչիւրը յանձն առնէ սորվիլ միւսին լեզուն, որով անդլերէնը ու ֆրանսերէնը տիրերական երկու լեզուները պիտի ըլլան։ Ցետոյ օրակարգը ձեռք առնուելով համաժողովը տուաւ սա որոշումը։— «կենդանի բոլոր լեզուներու քննութիւնները կը բաղկանան բերանացի ու գրաւոր մասէ մը։ այս վերջինը պարտաւորիչ։ Հաղուագիւտ բացառութիւններու վրայ հայցումներ չպարունակեն։ Նկատողութեան առնուի ֆրանսայի կրթական նախարարութեան կողմէ վերջերս հրատարակուած լեզուական թոյլատու կանոնները։ Բնիկները կազմուած են, դէթ մասամբ, ուսուցիչներէ կամ նախկին ուսուցիչներէ։» Հանմաժողովին վիճաբանութիւնները վաղը պիտի վերսկսին։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՏՌԱՄ

Սիրային հոլուերցութիւն մը։— Անգլիացի վաճառականը իւ իր գեղեցիկ տուհոլորտ հիւ։— Սպանութիւն եւ անձնասպանութիւն։

Անցեալ շաբաթի օր սիրային տրամ մը գործուեցաւ Բարիզի Հաղլիզ փողոցին մէկ տան մէջ, որ Շաթօ անուն աղնուապետական թաղին մէջ կը գտնուի։ Գերմանի կին մը Ֆրիտա Էնկլանտէր անունով, սպաննուեր է Մանչէսթրի մէջ հանգստուտած անդլիացի վաճառականի մը կողմէ, որ յիսունչոթեր տարեկան է և Ֆէրտինանտ Էրնոթ կը կոչուի։ Մարդասպանը յետոյ անձնասպան եղեր է՝ ըէվոլվէրի հարուած մը պարպելով գլխուն։ Տիկին Ֆրիտա Էնկլանտէր, որ Ռիւթէրի հեռագրական գործակալութեան կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչին կինը եղած է, աբաթիմանի մը միջնայարկը կը բնակէր, որուն սենեակները չքեղապէս կահաւորուած էին։ Տարեկան 3,500 ֆր. վարձք կը վճարէր։ Թէեւ իր հասոյթներով ապրելու եղեւոյթը ունէր, սակայն տիկին Էնկլատէր, Բարիզի Արուեստահանդէսին ատեն, իր բնակած յարկին ներքեւ կահաւորուած սենեակները վարձու տուաւ՝ ամսական ութ հարիւր ֆրանքի։ Գերմանիոյ մէջ ունեցած յարաբերութեանց շնորհիւ, Արուեստահանդէսին ամբողջ տեւողութեանը միջոցին, բազմաթիւ վարձուորներ ունեցաւ։ Ատոնց մէջ կը գտնուէր Ֆէրտինանտ Էրնոթ անուն Անգլիացի վաճառական մը՝ որ Բարիզի Արուեստահանդէսը այցելելու եկած էր ամսոյ մը շաւ։ Տիկին Էնկլանտէր բարձրահասակ, խարտեաշ, շատ գեղեցիկ կին մը ըլլալով՝ անդլիացի վաճառականը քիչ առեն սիրահարեցաւ իր գեղանի տանտիրուհիին։ Սկսան միասին այցելել Արուեստահանդէսին բոլոր նշանաւոր շէնքերը։ Միեւնոյն յարկին տակ բնակելով՝ դիւրին է երեւակայել թէ սիրային յարաբերութիւն մը հաստատուեցաւ անոնց միջեւ, որ այնքան ողբերգական հետեւանք մը ունեցաւ ի վերջոյ, Պ. Էրնոթ Բարիզէն մեկնած ատեն տիկին Էնկլանտէրի առաջարկեց իր հետ ամուսնանալ և Մանչէսթրի մէջ բնակութիւն հաստատել։ Այս վերջինը անձնական պատճառներով մերժեց այդ առաջարկը, միեւնոյն ատեն յայտնելով թէ չէր կրնար Բարիզէն հեռանալ. զոր այնքան կը սիրէր։ Հակառակ Պ. Էրնոթի թախանձանքներուն, կինը միշտ անդրդուելի մնաց իր որոշման վրայ։ Անդիսայի վաճառականը մեկնեցաւ Բարիզէն, բայց իր ամուսնական ծրագիրներէն չէր հրաժարած և կանոնաւորապէս, շաբաթը երկու անգամ նամակ կը գրէր տիկին Էնկլանտէրի թախանձելով որ իր մօտ գայ։ Թէեւ Պ. Էրնոթ իր վերջին նամակին մէջ բան մը չէր գրած, սակայն անցեալ չորեքշաբթի Բարիզ գնաց և ուղղակի տիկին Էնկլանտէրի բնակարանը դիմեց։ Պ. Էրնոթ միշտ բուռն կերպով սիրահարուած՝ կարելի եղած բոլոր համոզիչ փաստերը առաջ բերաւ իրեն հետ ամուսնանալու համար։ Ամբողջ երկու ժամուան միջոցին՝ տիկին Էնկլանտէրի սենեկապանուհին ոգեւորեալ վիճաբանութիւն մը լսեց, որ կ'ընդհատուէր դղրդիւնի, յուսահատութեան ու հեծծանքի աղաղակներով։ Առանց կարենալու հասկնալ երկու խօսակիցներուն մի՛ չեւ անցած դարձածը, սենեկապանուհին գնաց դռնապանին հաղորդեց եղելութիւնը, որ ոստիկանութեան իմացուց խնդիրը։ Երբ ոստիկանական պաշտօնեան սրահէն ներս մտաւ, գտանին վրայ փռուած տեսաւ տիկին Էնկլանտէր, որ արեան լիճի մը մէջ թաղուած էր. աջ քունքը վիրաւորուած դնդակէ մը։ Սրահին դրան եռին՝ բէվոլվէրը ձեռքը բռնած կայնած էր Պ. Էրնոթ։ Ոստիկանութեան պաշտօնեան ուզեց ձերբակալել զայն, բայց Պ. Էրնոթ դէպի ետ շարժում մը ընելով և ձեռքը գնուած զէնքը ճօճելով՝ գոչեց. «Ով որ ներս մտնէ կը սպաննեմ։» Ոստիկանութեան պաշտօնեան ներս չմտաւ և սրահին դուռը կղզելով գնաց իր պաշտօնակից ներէն քանի մը հոգի առնելու իր հետ. նաև խնդիրը իմաց տուաւ ոստիկանութեան քոմիսէրին։ Երբ ոստիկանները հոն հասան մտան, Պ. Էրնոթ բէվոլվէրի հարուած մը պարպելով գլխուն՝ անձնասպան եղած էր։ Որովհետեւ սակաւին կը շնչէր, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, ուր ժամուան քանի մը ժամ յետոյ։ Պ. Էրնոթ իր բարեկամներէն մէկուն ուղղուած նամակ մը ձգած էր սեղանին վրայ, որուն մէջ կ'ըսէր թէ իր կեանքին վերջ պիտի տար, եթէ իր դիտումին մէջ անյաջող ելլէ։ Պ. Էրնոթ որ յիսուն եօթ տարեկան է, Զիլակոյի մէջ ծնած է և 1881ին գերման հպատակութիւնը ընդունած է։ Պ. Էրնոթ գումար մը թաղած է, իր յուղարկաւորութեան ծախքերուն համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հէրպէրթ Ֆոն Պիսմարք իշխանին ճառը — Մ. Նոմանգոյց գանձ։—Թոխանի փափոխոցներ։—Թիեռի տուն։

Հէրպէրթ Ֆոն Պիսմարք իշխանը վերջերս ճառ մը խօսեցաւ Մակտէպուրգի իր ընտրողներուն առջեւ։ Ցայտարարեց թէ անհրաժեշտ է ազգու միջոցներ ձեռք առնել յառաջդիմական կուսակցութեան դէմ, Զինու դէպքերուն վրայ խօսելով մաղթեց որ չուտով կարգադրուին, վասն զի զինուորները շատ կը նեղուին։ Վիլհէլմ կայսեր մէկ ճառին ակնարկելով, ըսաւ թէ Գերմանիա պէտք է ներշնչուի «Դուն քեզ օգէ՛, Աստուած ալ քեզ պիտի օգնէ» նշանաբանէն։ Ֆոն Պիսմարք իշխանը Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին վրայ խօսելով ըսաւ թէ գերման դիւանագէտներուն ամէնէն կարողն է և մեծ խնամք ունի տնտեսական խնդիրներուն և մասնաւորաբար երկրագործութեան համար։ Իշխանը յարեց թէ նախարարապետին առաջին գործը պէտք է ըլլայ մաքսային սակարկութեան մը պատրաստութիւնը։

—Նիւ-Եորքէն կը գրեն թէ ամերիկեան տէրութեան գանձին մէջ 2,500,000,000 ֆր.ի ոսկի կայ։

—Աշխարհի վրայ պատահած տարօրինակ բաներու մէկին ալ այն է թէ թագաւորէ վարակուելու համար դրամ վճարողներ կան. թէեւ յիմարութիւն է։ Էլպէրֆէլտի (Գերմանիա) եղեռնադատ տեսարանին առջեւ այս միջոցիս հետաքրքրաշարժ դատ մը կը տեսնուի։ Պոտման անուն դեղագործ մը ամբաստանուած է՝ քաղաքին ու շրջակաները մէկ քանի բնակիչներուն թագաւորաւալ բերող դեղահատեր ծախած ըլլալուն համար։ Այդ անձերը նպատակ սնէին ազատիլ զինուորական ծառայութենէ։ Բնականաբար՝ դեղագործին հետ ամբաստանուած են նաեւ անոր յիմարյանձնորդները, որոնց երկուքը կը խոստովանին թէ 2է 3000 մարք վճարած են դեղագործին։ Պատմեն. սակայն, կ'ուզեն նայ ամէն բան։ Երկու հարիւր քանը-եօթը վկաներ և փորձագէտներ պիտի լսուին։

—Օր. Տոն՝ Մարսիլիա քաղաքին նուիրեր է այն տունը, ուր Թիէր ծնած է։ Այդ տունը որ հանգստաւէտ է, բայց երեւոյթով հասկաս, կը գտնուի Թիէր փողոցին մէջ։ Թանգարանի մը պիտի վերածուի, ուր պիտի հաւաքուին մեծանուն Ֆրանսացիին պատկանող առարկաներ, որոնց մէկ քանին արդէն Բարիզէն ղրկուած են։ Օր. Տոն գումար մը կտակած է այն Թանգարանին տեսական ծախքերուն համար։

ԲԻԻԶԱՆԴԵԱՆ ԳՈՒԱՏՈՒՆ

Դալարիա, Սեղբոս խոն թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն գրաբարական դասագրոց և գրաբոյական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիսալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէզներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակութեան

Սահմեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ անգամ 4 դրուշ։— Թուխմեան— Նոր ընթացք Փոանսերէն լեզուի, 4 դրուշ։—Զօպոլ—Նամակագրութիւն գաղղ —տաճկ. 12½ դրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վիրաբուժական ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։ 698

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի երկրորդ ասպիսան տրուեցաւ Պրուսայի նահանգին դատական քննիչ Նիմէթուլլահ էֆ.ի։ Սանէյի ատիճան Արղընիի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Օսման Բէմզի էֆ.ի, Ամասիոյ գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Իսմայիլ Բեամիլ էֆ.ի և Ուրֆայի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Շէրիֆ էֆ.։

—Պէյքոզի Նախկ անուանուեցաւ Իսքէյէի նախորդ Նախկ Աչքը էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ եւմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան կեդրոնական ճիւղին տնօրէնի օգնական Զիեա պէյի։

ԶԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ. — Վերջանչիչ տարեան ընդհանուր դատախազութեան կողմէ երեք պաշտօնագիրներ հրատարակուած են Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ։ Առաջինը կը վերաբերի Թունալը Հիլմի անուն անձին՝ որ ինքնաբերաբար պաշտօնատեղին թողլով Աթէնք ու Զուիցերիա գացած է և թշնամական ու եպերելի հրատարակութիւններ կ'ընէ։ Այդ անձը իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և պիտի դատուի եղեռնադատ տեսարանին առջեւ։ Հետեւաբար պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ դատական—ոստիկանական պաշտօնեաներուն զայն ձերբակալել և յանձնել նոյն դատարանին բանտը։ Երկրորդը կը վերաբերի Պոլսոյ Ֆաթիհի մզկիթին երգիչտնեցէն Սիւլէյման Մէմմուէ անուն անձին որ Աթէնք փախած և վերադառնալու մասին իրեն եղած ազդարարութեան չանսալով, յամառած և յայտարարած է թէ Ճէնովայի մէջ հրատարակութիւններ պիտի ընէ, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ խռովարարներու խումբին կը պատկանի։ Այդ անձն ալ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և պիտի դատուի եղեռնադատ տեսարանին առջեւ։ Ուստի կը ծանուցուի դատական—ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն ձերբակալել զայն ու յանձնել նոյն դատարանին բանտը։ Երրորդը կը վերաբերի Լոնտոնի օսմ. փոխ—հիւպատոս Խալիլ Խալիտ անուն անձին որ Լոնտոնի մէկ շաբաթաթերթին մէջ թշնամական ու եպերելի հրատարակութիւններ ընելուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և պիտի դատուի եղեռնադատ տեսարանին առջեւ։ Պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ դատական—ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն զայն ձերբակալել ու յանձնել նոյն դատարանին բանտը։

ԵԼՄՍԱԿԱՆ բաներորդմանց յանձնաժողովը, որ Թուիխանէի Բէյօղլին մէջ կը գումարուի, աէրութեան եկեմուտքին վերաբերեալ մեզ մը կարեւոր որոշումներ մատուցեր է կայս. պալատ։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Աւարակներու հետ կատարուած ընդհարումներու տեղի ունեցող զինուորներու որբերուն յատկացուած ամսաթոշակները անբաւական նկատուած են անոնց պէտքերուն։ Ուստի որոշուած է որ եկամական դանձէն ալ անոնց դատ ամսաթոշակ մը յատկացուի՝ մանրաղին քննութիւն մը կատարելու պայմանաւ։

—Ջեռնհաս պաշտօնարանը հրահանգ խնդրեց Բ. Դուռնէն գրել ծխախոտի Ռեժիի վարչութեան, որպէս զի մաքսանենգներու հետ կատարուած ընդհարումներու ատեն դէպերուն օգնող զինուորներէն եթէ մեռնողներ ըլլան, անոնց ընտանիքներուն դրամական հատուցում մը ընէ և վիրաւորողներուն ալ դրամական ծախք վճարէ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԵԺԻԻ վարչութիւնը կ'ըսէ Իքցամ, որոշեր է որ ծխախոտի իւրաքանչիւր քիլօն որ մինչեւ հիմա՝ ծախքերն ալ հաշուելով՝ իրարու վրայ քառասունական կը սպասուի, որոնց կը չինուին անգլիական Մաքսիմ զինագործարանին մէջ, որով Մեհուտիի հաշիւ օ գոստոսի սկիզբները Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի կրնայ գալ։

ԽԸՏՐԻԼԷԶ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Խրարէլէզի օրը՝ ապրիլ 23՝ գառնուկի միս, հէլվա եւայլն ալ բոլոր զինուորներուն։

ՇՈԳԵՆԱԻԻ ՄԷՋ ՀՐԴԵՀ.— Մախսուսէի Սիլիվրի շոգենաւը, անցեալ ուրբաթ, երբ Եալովայի նաւամատոյցին կը մօտենար, գլխու կողմի ամբարանոցը գրտնուած 500 պարկ ծծումբերը բռնկեցան։ Տեղւոյն գայմագամին և ուրիշներուն ջանքերով ու վեց ժամուան աշխատութեամբ կարելի եղաւ հրկիզը մարել։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պէճիքայէն մինչեւ հիմա 3700 թոնօ երկաթեայ գիծ եւայլ Պէրութ ղրկուած են Հիճազի երկաթուղիին համար։

—Գուբպան Պայրամի առթիւ կտրուած ոչխարներու մորթերէն Հիճազի նահանգին մէջ հազար ոսկի գոյացած է, որ առաջին առթիւ պիտի ղրկուի Հիճազի երկաթուղիին նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

ԱՆԶՐԵՒՆԵՐ.—Սուրիոյ ու Պէրութի նահանգներուն մէջ թէեւ երաշտութիւն կը տիրէր, սակայն վերջերս առատ անձրեւներ տեղացեր են Դամասկոսի. Հորանի, Լաթաքիոյ, Սուրիական Տրիպոլսոյ, Հոմսի, Համայի, Հալէպի և Սուրիոյ զանազան կողմերը։

ՆԵՐՈՒՄ.— Սիւլէյմանիէ գաւառին (Մուսուլ) Աշիրէթներու պետերէն Ահմէտ, Գոտիր ու Իպրահիմ կայս. ներման արժանացան։

ԳԱՄԱՐԱՆԻ մաքսանոցէն բոլոր ուխտաւորները մեկնած ըլլալով, թիւրկները և միւս պաշտօնեաները պիտի վերադառնան։

ՄԱԲՍԱՑԻՆ վերատնչութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ նորէն արտադրող վայրի վայական պահանջիլ՝ և Սեւ—Լեռնէն, Ռումանիայէն, Սերպիայէն, Ցունանստանէն և Պուլկարիայէն գատ տեղերէ բերուած ապրանքներէն, քանի որ վերոգրեալ երկիրներու ապրանքները ալեւս ենթակայ չեն մաքսային յաւելուածական սակագոյին։

ԱՅՏՐԼՆի նահանգին Պալթէքը, Ազիզիէ, Մորալը և Բամարիա անուն տեղերը, անցեալ կիրակի, երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։ Շաբաթ օրը իզմիրի և նոյն օրը ու գիշերն ալ Ագէհիսարի մէջ երեք անգամ երկրաշարժ պատահեր է։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը 48էն 24 ժամուան իջեցուց Աղեքսանդրիոյ ժամանումներուն դէմ որոշուած քարանթինան, վասն զի ժանտախտի վերջին դէպքերէն ի վեր մինչեւ այսօր նոր դէպք չպատահած Աղեքսանդրիոյ մէջ։

ՍԷԼԱՆԻԿի մաքսատան մէջ՝ մաքսի փոխարէն առնուած ապրանքները հէվալէներու հետ պիտի փոխանակուին։

ԷՐԶՐՈՒՄի Սպէր գաւառակին մէջ մանուածագործութիւնը տարածուելու համար վարպետներ տարուեր և չորս գործատեղաններ հաստատուեր են։ Այդ որոշման պատճառը այն է թէ գաւառակը ժայռուտ ըլլալով ժողովուրդը երկրագործութիւն չի կրնար ընել, որով կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուի։

ՕՍՄ. ՊԱՆՐԱՑԻՆ ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ այսօր Անգլիա կ'ուղեւորի՝ ընտանիքով։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՑԻՆ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Բերայի ոստիկանութեան քննիչներէն Ապատուլլահ էֆ. և ոստիկան Վիթալիս էֆ.։

չափ բարձրութիւն ունի։ Երկրաշարժի պահուն նոյն տեղը ժայռէն անջատուելով սկսեր է քիչ քիչ դէպ ի ծով երթալ։ Ցնցման պահուն որոմանն ձայներ իմացուեր են։ Դէպի ծովը գացող տեղը՝ երկու հարիւր արտավարի չափ՝ միշտ սահելով, ծովեզերքին վրայ հարիւր մէթր երկայնութեամբ թերակղզի մը առաջ բերեր է։ Այդ միջոցին քառասուն երեք հոգի վնասուեր են։ Մուսթաֆա անուն այգեպան մը հազիւ կրցեր է ճեղքերը և գետնէն ելլող տաք ջուրերու վրայէն ցատկելով միայն կեանքը ազատել։ այդին ու ամբողջ հարստութիւնը հողերուն տակ մնացած են։

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ մէջեւ կընքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան համար կատարուած բանակցութիւնները քանի մը նիստէ ետքը պիտի աւարտին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց թէ մարդահամարի տումարներու մէջ տարիքի և արձանագրութեան սրբագրութիւնները կ. Պոլսոյ մէջ՝ պետական Խորհուրդին և գաւառներու մէջ ալ իտարէի ժողովներու կողմէ մանրաղին կերպով քննութիւն կատարուելէ ետքը տեսի ունենան։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, յառաջիկայ շաբաթ Ռուսիա պիտի ուղեւրի արձակուրդով։ Խորհրդական Պ. Զէրպաչէվ որ բացակայ էր, կ. Պոլիս դարձաւ՝ Պ. Զինովիէվի բացակայութեանը միջոցին գործակատարի պաշտօն վարելու համար։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի Իսմայիլ ցեղէն երեք հարիւր հոգի, կ'ըսէ Սեւրէք, իսլամական կրօնքը ընդուներ են։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—ՃԷՆովայի Անսալաս նաւագործարաններուն մէջ Մէսուտիի զրահաւորին վերանորոգութիւնները թէեւ աւարտած են, սակայն թընդանօթներուն կը սպասուի, որոնք կը շինուին անգլիական Մաքսիմ զինագործարանին մէջ, որով Մեհուտիի հաշիւ օ գոստոսի սկիզբները Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի կրնայ գալ։

ԽԸՏՐԻԼԷԶ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Խրարէլէզի օրը՝ ապրիլ 23՝ գառնուկի միս, հէլվա եւայլն ալ բոլոր զինուորներուն։

ՇՈԳԵՆԱԻԻ ՄԷՋ ՀՐԴԵՀ.— Մախսուսէի Սիլիվրի շոգենաւը, անցեալ ուրբաթ, երբ Եալովայի նաւամատոյցին կը մօտենար, գլխու կողմի ամբարանոցը գրտնուած 500 պարկ ծծումբերը բռնկեցան։ Տեղւոյն գայմագամին և ուրիշներուն ջանքերով ու վեց ժամուան աշխատութեամբ կարելի եղաւ հրկիզը մարել։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պէճիքայէն մինչեւ հիմա 3700 թոնօ երկաթեայ գիծ եւայլ Պէրութ ղրկուած են Հիճազի երկաթուղիին համար։

—Գուբպան Պայրամի առթիւ կտրուած ոչխարներու մորթերէն Հիճազի նահանգին մէջ հազար ոսկի գոյացած է, որ առաջին առթիւ պիտի ղրկուի Հիճազի երկաթուղիին նպաստամատոյց յանձնաժողովին։

ԱՆԶՐԵՒՆԵՐ.—Սուրիոյ ու Պէրութի նահանգներուն մէջ թէեւ երաշտութիւն կը տիրէր, սակայն վերջերս առատ անձրեւներ տեղացեր են Դամասկոսի. Հորանի, Լաթաքիոյ, Սուրիական Տրիպոլսոյ, Հոմսի, Համայի, Հալէպի և Սուրիոյ զանազան կողմերը։

ՆԵՐՈՒՄ.— Սիւլէյմանիէ գաւառին (Մուսուլ) Աշիրէթներու պետերէն Ահմէտ, Գոտիր ու Իպրահիմ կայս. ներման արժանացան։

ԳԱՄԱՐԱՆի մաքսանոցէն բոլոր ուխտաւորները մեկնած ըլլալով, թիւրկները և միւս պաշտօնեաները պիտի վերադառնան։

ՄԱԲՍԱՑԻՆ վերատնչութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ նորէն արտադրող վայրի վայական պահանջիլ՝ և Սեւ—Լեռնէն, Ռումանիայէն, Սերպիայէն, Ցունանստանէն և Պուլկարիայէն գատ տեղերէ բերուած ապրանքներէն, քանի որ վերոգրեալ երկիրներու ապրանքները ալեւս ենթակայ չեն մաքսային յաւելուածական սակագոյին։

ԱՅՏՐԼՆի նահանգին Պալթէքը, Ազիզիէ, Մորալը և Բամարիա անուն տեղերը, անցեալ կիրակի, երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։ Շաբաթ օրը իզմիրի և նոյն օրը ու գիշերն ալ Ագէհիսարի մէջ երեք անգամ երկրաշարժ պատահեր է։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը 48էն 24 ժամուան իջեցուց Աղեքսանդրիոյ ժամանումներուն դէմ որոշուած քարանթինան, վասն զի ժանտախտի վերջին դէպքերէն ի վեր մինչեւ այսօր նոր դէպք չպատահած Աղեքսանդրիոյ մէջ։

ՍԷԼԱՆԻԿի մաքսատան մէջ՝ մաքսի փոխարէն առնուած ապրանքները հէվալէներու հետ պիտի փոխանակուին։

ԷՐԶՐՈՒՄի Սպէր գաւառակին մէջ մանուածագործութիւնը տարածուելու համար վարպետներ տարուեր և չորս գործատեղաններ հաստատուեր են։ Այդ որոշման պատճառը այն է թէ գաւառակը ժայռուտ ըլլալով ժողովուրդը երկրագործութիւն չի կրնար ընել, որով կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուի։

ՕՍՄ. ՊԱՆՐԱՑԻՆ ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ այսօր Անգլիա կ'ուղեւորի՝ ընտանիքով։

ՄԱՐՍԻԼԻԱՑԻՆ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Բերայի ոստիկանութեան քննիչներէն Ապատուլլահ էֆ. և ոստիկան Վիթալիս էֆ.։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ բանտը նորոգելու համար հրահանգ խնդրուեցաւ ներքին գործոց նախարարութենէն։

ԱՊԱԿԻՒ ՍԷՆՏԻՊԱՆ.—Սէրվէր կ'իմանայ թէ Պոլսոյ պատժական տեսակը կոչնագիր ղրկեր է ապակիի վաճառական Պ. Ֆրիտմանի որ նախնական պէտքեր ապօրէն կերպով գրուած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիական Բրիսթ Զըրչ եկեղեցիին երէց Տ. Տօուլինկ, անցեալ օր այցելութիւն տուաւ Ցունոյ նախորդ պատրիարք Տ. Կոնստանդինոսի և տեղապահ Տ. Նաթանայէլի։

ԿԱՏԱՂԱԾ ՇՈՒՆ.—Անցեալները Բերայի Թոմ—Թոմ փողոցին մէջ, Աւստրիոյ դեսպանատան մօտ, կատաղած շուն մը տեսնուած էր։ անասունը յետոյ մեռնելով, նոյն փողոցին բնակիչները կարծած էին թէ ալ եւս վախու բան մը չունին, սակայն վերջերս կատղած ուրիշ շուն մըն ալ երեւան ելաւ որ փողոցին միւս շուներուն և նոյն իսկ անցորդներուն վրայ կը յարձակի։ Կը վախցուի թէ մի՛ գուցէ միւս շուներն ալ վարակուին։ Այդ փողոցին մէջ կայ ասատրիական վարժարանը, որով հոն յաճախող տղաք իրենց վտանգի մը առակ կը դառնուին։ Մոնիթէօր այդ առթիւ թաղապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՍԷՆԹ ԷԼԷՆի ՇՔԱԴՐԱՄԸ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ Կէօզ—Թէբէի կողմը խրճիթի մը մէջ կը բնակի հարիւր տարեկանի մօտ կին մը՝ որուն վերջերս այցելեր է լսանն երեց մը։ Կինը պատմեր է թէ Նաբոլէոն Ա. ի զինուորներէն մէկին կինն է և թէ իր ամուսինը, Ուաթէլոյի պատերազմէն եկեր։ Նաբոլէոնի հետեւած է մինչեւ Սէնթ—Էլէն։ Կինը Սէնթ—Էլէնի շքադրամ մը ցոյց տուեր է, իր ըսածը

Ազգային Լուրեր

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւագ Հինգշաբթին. — Աւագ Ուրբաթ. — Քարոզներ — Աւագ Շաբաթ. — Լոյսը. — Զատկի կիրակին. — Հանդիսաւոր Անդաստանը — Մեհեանցի առտուն. — Հանդիսաւոր թափօր. — Ուխտաւորները կը մեկնին.—Երուսաղէմի վիճակը՝ Զատկէն ետոյ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 Ապրիլ

Անցուցինք վերջապէս Տէրունական Տօները՝ Զատիկն ալ մէկեղ Աստուած նորէն տայ, նորէն խնդացնէ ինչպէս սովոր են ըսել մեր մասերը։ Առանց մանրամասն նկարագրութեանց մտնելու—քանի որ ամէն տարի նոյն սովորական հանդէսներն են զորս մենք ընդարձակ կերպով նկարագրած ենք նախընթաց տարիներուն, Արեւելքի այս սիւնակներուն մէջ— ըսենք միայն թէ ամէն բան խաղաղութեամբ վերջացաւ։ Ս. Պատարագը՝ տոկուն ու քաջառողջ վիճակի մէջ, նախագահեց ամէն հանդէսներուն, ի մասնաւորութիւն հաղարէ ուխտաւորներու։ Աւագ հինգշաբթի առտուան ժամերգութեան ներկայ գտնուելով՝ «Ապաշխարութեան խորհուրդ»ին նախագահեց, կարդաց աղօթքը և օրհնեց ամէնքը։ Յերեկուան Պատարագին՝ զոր մատոյց Տ. Մամբրէ եպիսկոպոս, նոյնպէս ներկայ էր Ն. Ամենապատուութիւնը սպիտակ փիլոնով՝ զոր սովոր է առնել իր վրայ։ տարին մէկ անգամ, միա՛յն Աւագ հինգշաբթի յերեկին։ Իսկ իրիկուան «Ոտնլուացն»ի կնքամ ըսել ամէն տարիներէ առելի հանդիսաւոր եղաւ՝ զոր կատարեց Ն. Բ. Սրբազնութիւնը՝ ականկուռ Սաղաւարտ ի գլուխ՝ յատուկ այս հանդէսին համար։ Ամեն. Ս. Պատարագը հայրը՝ այսչափ յոգնութեան եռաջը՝ «Մատնութեան» գիշերն ալ՝ որուն պարարութիւնը գիշերամէջին կը սկսի, եկեղեցի իջնելով՝ կարդաց «Կտակ»ի Աւետարանը՝ իսկ քարոզը խօսեցաւ Տ. Վարդան Արեղայ, ինչպէս Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ մէջ ալ՝ Տ. Սերովբէ Արեղայ Սամուէլեան՝ որուն քարոզը՝ թէպէտ չի լսեցինք՝ սակայն գովասանք կը դրուատեն ամէն լսողներ։ Տէրունական «Յաղման» հանդէսը խիստ մեծաշուք էր՝ երկար շաբաթականներով՝ որ ժամեր տեւեցին ու համբերատար ոգւով սպասցուցին ծերունի-վեր Ս. Պատարագը՝ խիստ ծանր ու անդնահատելի շուքերի մը ճնշումին ներքեւ։ Հետեւեալ օրը՝ շաբաթ. չորս ժամէ աւելի տեւեց առտուան ժամերգը։ ա՛լ երեւակայեցէ՛ք որքան ծանր...։

Նոյն օրը ժամը 7ին էր՝ կէս օրէն ետքը, երբ եկեղեցւոյն զանգակները սկսան հնչել և հրաւիրել ուխտաւորները։ Ի ԼՈՅՍ։ Մարդկային ահաւոր խռնմը՝ առաւել քան քսանհինգ հազար, որուն մէջ էին նաև չորս հարիւրի չափ հեծեալներ՝ հեծեալներ՝ Բաւարա զրահաւորէն եկած, բռնած էր Ս. Յարութեան տաճարը։ Տաճարին եկեղեցական կալուածը գմբեթը չէր տեսնուեր ա՛յն ամբոխէն՝ որ կը գոյանային մարդկային գլուխներէ հրատապ արեւի մը տակ։ Եւ այս ամէն հանդէսները կատարուեցան անթիւ անհամար բարեմասնութեան մը առիթ հայ ուխտաւորներէ առելի։ Այսօր, երկուշաբթի, հանդէսներու գերագոյնին օրն է՝ յորում Ն. Բ. Սրբազնութիւնը կը մատչի իր սիրելի ուխտաւորներուն հետ և կ'ունկնդրեն սակայն բիւրաւոր օտարներ։ Պատարագիչ է Սրբազան Հայրը ու գիրքի ընթերցումէն առաջ կը բանայ իր բերանը, կ'ոգեւորի ու կը փղձկի, կ'արտասուէ ու կը մորմոքի ու քսան վայրկեանի չափ Յարութեան տօնին բացատրութիւնն ընելէ ետքը իր սրտի փղձկումին հետ կը մղձկեցնէ ամէնքը՝ երբ իր ծերունափառ հայրութեան յորդորներու, խրատներու կրտակը կ'աւանդէ ուխտաւորներուն։ «Երբ Երուսաղէմէն կը մեկնիք.— կ'ըսէ— ամէնքդիդ ալ առաքեալներ եղիք. գնացէ՛ք, աշակերտեցէք ձեր միւս եղբայրները Երուսաղէմի օրհնութիւններով. ողջոյն տարէք Ս. Գերեզմանէն. ողջոյն Գողգոթայէն, ողջոյն Ս. Կուսի Գերեզմանէն, ողջոյն Ս. Գլխադիրէն, ողջո՛յն Սրբազան Տեառնեղբօրմէն, ողջոյն եպիսկոպոսներէն, ողջոյն վարդապետներէն... և ողջոյն ծերունի Պատրիարքէն որ չալիսի մոռնայ զձեզ։ Վերաբերմամբ էր պատարագը և փառաւոր՝ որ տեւեց երկու ժամ ու մէկ քառորդ և որուն յաջորդեց մեծահանդէս թափօրը տմկոնվանի ներքեւ ունենալով Ս. Պատարիարքը Կենաց Փայտ ի ձեռին՝ որով կ'օրհնէր ժողովուրդը։ Երգուեցան «Ճանապարհ»ները, «Տէր ողորմեա»ները, աղաւանուեցան «Փառաւոր»ն, «Պահպանիչ»ը եւ Պատրիարք Սրբազանը առաջնորդուեցաւ հանդէսով ի Պատրիարքարան՝ ուր միաբանական դասը և բոլոր ուխտաւորները համբուրեցին Ն. Սրբազնութեան հայրական աջը։

Ա՛լ անհամբեր են ուխտաւորները, իբրեւ բեռները կը սկսին կապել, և, ամէնէն անհամբերները այս օրուընէ իսկ կը մեկնին, այնպէ՛ս որ մինչեւ Նոր Կիրակի ա՛լ մարդ չի մնար ու վանքին փակուած դռները կը բացուին ազատ անցք տալու ամէնուն։ Վանքը կը մնայ վանականին։ Առաւած նորէն տայ, նորէն խնդացնէ։ Եւ սակայն ջուրի պակասութեան պատճառաւ Երուսաղէմի վիճակը ի՞նչ պիտի ըլլայ։... Զատկէն ետքը, այսինքն այս օրերնէ, քանի՞ հոգի ատիճան տաքութեան մէջէ երեսի ու մը կամ, ջուր կը վնտռէ ու չի գտներ։ Կ'ուզէ տալ ամէն ոք մինչեւ չորս դահեկան մէկ տիկ ջուրին՝ բայց հինգ կը պահանջուի։ ի՞նչ թշուառութիւն, Աստուա՛ծ իմ։ Ահա՛ այս է Երուսաղէմի վիճակը Զատկէն ետքը, վիճակ մը՝ նմանը չտեսնուած... որ պիտի տեւէ մինչեւ յառաջիկայ դեկտեմբեր ամիսը, եթէ երբեք այն ատեն ալ անձրեւէ։

ՎԼՈՒՇ

Սոֆիայի մեր թղթակցէ.— «Նախորդ թղթակցութիւններէս մէկուն մէջ գրած էի թէ Պաղեստն վարդապետ պատմառ պիտի ըլլայ որ Պուլկարիոյ հայ ժողովուրդը իր դպրոցէն և եկեղեցիէն պրպտի։ և ահա իրողութիւնները ըստ ծս հաստատելու վրայ են։ Փիլիպէի պէս քաղաքի մը, ուր խմբուած են շատ ղարտաճանաչ ազգայիններ, ազգային վարժարանը երեսի վրայ ձգուած է և վարժարանը վարող կարող ուսուցիչները երեք ամիսէ ի վեր ամսականի երես տեսած չուներ, սա միակ պատճառաւ որ Պաղեստն՝ ինչպէս Սոֆիայի նոյնպէս և Փիլիպէի մէջ ընտրած առաջնայ թաղականները վատահելի անձեր ըլլալէ շատ հեռու են, և ժողովուրդը չուզեր իր լուման անոնց վստահել, գիտնալով հանդերձ որ դպրոցն է տուժողը, բայց Պաղեստն ապօրէն ընթացքին վերջ մը դնելու յուսալի է որ այդ միջոցին դիմած է, իսկ Պաղեստն վարդապետ, բոլորովին անտարբեր դպրոցի պաշտօնեաներու վճռակին, ստիպուած է Առաջամեան պաշտօնի վրայ պահել մի միայն անոր համար որ ժողովուրդին մեծամասնութիւնը ներկայացնող ընտրուելիք թաղական խորհուրդը երբեք չպիտի ուզէ դպրոցներուն յատկացեալ դրամովը իրեն պէս ողորմելիի մը ծերութեան օրերը երջանկացնել և ձգել որ Փիլիպէի մէջ չինած տաքուկ բոյնին մէջ հանդարտ քուն քաշէ փոխանակ այցելելու իր անկարող խնամքին յանձնուած ժողովուրդը որ օտարութեան մէջ իսկապէս հոգուելու պէտք ունի և Պաղեստն զայս լաւ գիտնալուն համար է որ Փիլիպէի թեմական դպրոցները յամառութեամբ առաջամեայ թաղականով վարելու վրայ է, որուն անդամներուն անարժանութիւնը բացի Պաղեստնէն՝ ամբողջ Փիլիպէցիներուն յայտնի է։ Կը հարցնենք Ազգ. Պատրիարքարանի թէ Պաղեստն վարդապետ Պուլկարիոյ ամբողջ հայազգաբնակ քաղաքներուն մէջ եթէ մի՞միայն իր հանգիստն ընդ՞ամ տանելու պատրաստ առաջամեայ մարմիններ ընտրէ, պուլկարահայուն վիճակը ի՞նչ պիտի ըլլայ, ի՞նչ պիտի ըլլան մեր դպրոցները և եկեղեցիները։ Պաղեստնի անկարողութիւնը, ըմբռնամիտութիւնը, արդարութիւնը փաստերով հաստատուած իրողութիւններ են, ալեւս ի՞նչ հակ կայ զանի դեռ պաշտօնի վրայ ձգելէ, չէ մի՞ որ մեր նախահայրերը ան պարագաները նկատի առնելնուն համար է որ վանքերու մէջ մասնաւոր տեղեր որոշած են։ Պաղեստն վարդապետ Սոֆիա զրկեց Բաղէշի գիւղացի քահանայ մը, այդ քահանան եկեղեցւոյ մէջ կնկան մը հետ ապօրէն յարաբերութիւն ունեցած միջոցին իսկ ոստիկանութեան կողմէ կը բռնուի, արձանագրութիւն կ'ըլլայ, քահանան Փիլիպէ կը զրկեն, բայց Պաղեստն վարդապետ այդ քահանան որ և է տնօրինութեան մը չենթարկեր։ Չէ՞ մի որ Ազգ. Պատրիարքարանը մեծ անարդարութիւն մը գործած պիտի ըլլայ, եթէ Բաղէշի քահանան և անիկա հովանաւորող Պաղեստն վարդապետին նկատմամբ ալ որ և է տնօրինութիւն չընէ։»

—Հայ–Հռոմէականաց Պատրիարք Դերիմանուէլեան Արքեպիսկոպոս չէ ընդուներ Տոքթ. Զարդարեանի հրաժարումը՝ Ս. Յակոբայ Հիւանդանոցին վիրաբոյժի պաշտօնէն։

— Իպշիրեանց Գրական Ճանաչաժողովը երէկ նիստ ըրաւ Ս. Պատրիարքին բնակարանը, և այս տարի մրցման ներկայացուած գործերը աչքէ անցուց։

— Ռուսատանէն 700 ռուպլիի նոր նպաստ մը ղրկուած է Պատրիարքարան, յանուն հանգուցեալ Զանչենանի որբանոցներուն։

—Կրօնական ժողովոյ վերջին նիստին մէջ կարդացուեցաւ Ս. Հայրապետին մէկ կոնդակը, որով կը լուծէ Զմկածադցի Մկրտիչ Մարտիկեանի ամուսնութիւնը։ Թոյլատրելով որ յիշեալը նորէն ամուսնանայ. իսկ կինը՝ որովհետեւ զանցառու գտնուած էր իր ամուսնական պարտականութեանց մէջ, կ'արգիլէ վերստին ամուսնանալէ։

—Բաղէշի մեր թղթակցէն. 28 մարտ. — «Ամսոյս 24ին, Մաղկաշարդի կիրակին, երկու քարոզիչ վարդապետներ ուղղեցին քաղաքիս մէջ, մէկը Գեր. Գէլինկիրեանը որ քարոզեց Ս. Սարգիս եկեղեցին և միւսը՝ Սղերդի առաջնորդ տեղապահ Տ. Փաւէն Ծ. վարդապետ որ հիւր էր ազգ. Առաջնորդարանին և քարոզեց Կարմրակայ մայր եկեղեցւոյն մէջ։ Երիտասարդ Արմաշեանը ասիւնով ու եռանդով քարոզեց աւուր պատշաճի. եթէ հայածնելի մը չեղան ալ ունէր, անշուշտ յոգնութեանց և յանպատրաստից լսողներուն հետեւանքներն էին, ըստ որում օր մը առաջ ճամբորդութենէ վերադարձած էր։ Փաւէն վարդապետ նոյն օրը այցելեց Ամիրդոյ և Խդիրկատարի վանքերը ու որբանոցը և յաջորդ օրն ալ Հինգ-Ծորանն ու եկեղեցական վարժարանը, և ամսոյս 26ին մեկնեցաւ Սղերդ՝ Զատկական տօներուն ներկայ գտնուելու և իր հօտը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։

«—Եկեղեցիներ, կարօտեալներ ու աղքատներ տօնական օրերու մէջ կ'օգտուին ժողովուրդի բարեպաշտական նուէրներէն. Ս. Գէորգի եկեղեցին Դոնբաշէի երեկոյեան ըստ բաւականին շահուած էր և թաղականութիւնը աւելի գոհ պիտի մնար, եթէ չնորհուեսկ քահանաներէն մէկը բարեհաճէր երկու բառ իրարու քով բերել և սրտեր ողողել...։ Իսկ Կարմրակայ եկեղեցւոյն դրան առջեւ դրուած պնակը ի նպաստ որբերու և կարօտեալներու գրենական պէտքերու, արդարեւ գոհացուցիչ էր ու պէտք է նախանձը շարժէ միւս եկեղեցիներու բարեպաշտներուն։

«—Յաջորդաբար, ամուսնական ծանօթ խնդիրներ են որոնք կը զբաղեցնեն Ազգ. Առաջնորդարանը. տրուած որոշումներ ը կը հաղորդուին, և անշուշտ անոնց գործադրութեան վրայ հսկելովը պիտի պահուի ազգ. վարչութեանց և առաջնորդարանաց հեղինակութիւնն ու ազդեցութիւնը։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Մարիամ Յակոբեանի յուշարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։—Տեղը Համբարձում էֆ. Յակոբեան, 108 եղբարք Ալպոյաճեան, 80 Տիգրան էֆ. Յակոբեան 54 Յակոբ էֆ. Զամուրեան, 40 Տէր և Տիկին Եսայի էֆ. Փափազեան, 108 դրուշ։

ՅՈՒՆՈՑ ՖՈՔԻՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

810 — 898

Ստացանք Մեծ Լողոթէք Վսեմ. Արիս Թարքի պէյի մէկ երկարաշունչ երկհատոր աշխատութիւնը, որ բանասիրական Թանկագին ծանօթութիւններ կը պարունակէ։ Պոլսոյ Ֆոթիոս հանրածանօթ և բաղմահմտու Պատրիարքին գրական և գիտական գործունէութեան վրայ։

Ֆոթիոս Պատրիարքի կենսագրութեան վերաբերող բոլոր գրուածները, այդ բազմահմտու փիլիսոփային և պերճախօս ատենաբանին իբր ծննդեան տարի Քրիստոսի 810 թուականը և մահը 891ին սահմանած են։ բայց Լողոթէք պէյ, զանազան անհերքելի փաստերով կ'ապացուցնէ թէ այդ թուականներն են յաջորդաբար Քրիստոսի 810 և 898դ տարիները։

200 էջերէ բաղկացած ստուար յառաջաբանով մը կը սկսին հեղինակին հաւաքած և 1300 էջերու մէջ հրատարակած 83 ճառերը, զորս զանազան առիթներով արտասանած է Ֆ թիոս Պատրիարք և որոնց իւրաքանչիւրը գիտական ընդարձակ հմտութեանց և բարոյական հաղուագիւտ նկարագրի մը անջնջելի դրոշմը կը կրէ։

Ինչ որ զարմանալի է և մանաւանդ կ'ապացուցանէ Լողոթէք պէյի հրատարակութեան բանասիրական արտակարգ նշանակութիւնը, սա պարագան է անշուշտ թէ ցարդ Կ. Պոլսոյ Ֆոթիոս Պատրիարքին վրայ հրատարակուած հատորները, ընդ որս Ապէ Մինի ստուար գործերը, միայն 4 ճառերու յիշատակութիւնը կ'ունեն։

Այդ ճառերուն մէջ խիստ շահեկան է տեսնել նաեւ նամակի մը պատմէնը, զոր Ֆոթիոս Պատրիարք զրկած է ամենայն Հայոց Հայրապետ Զաքարիա Կաթողիկոսին, հայ և յոյն եկեղեցւոյ միութեան համար, այնպիսի թուականի մը յորում քրիստոնէական եկեղեցին պատառուած և զանազան հատուածներու բաժնուած էր, բաժանում մը որուն պատասխանատուութիւնը Հռոմմայ կը վերագրէ Ֆոթիոս Պատրիարք, բաժանեալ հատուածներուն դէմ առաջին նզովքը Հռոմայ Նիքոլա Ս. Պապէն սկսած ըլլալուն։

Խնդրոյ նիւթ եղող գործը որ թուականի և այլ տեսակէտներով ազգագրական տրուստին ամէնքնուր արտադրութիւն մէջը կրնայ համարուիլ, կը պարունակէ նաեւ Ֆոթիոս Պատրիարքին կենդանագիր պատկերը, զոր հեղինակը ընդօրինակել տուած է Թանկագին ձեռագրէ մը զոր յաջողած է գտնել Աթոս լերան մենաստանին խորշերէն, որուն միաբաններէն մէկը Ֆոթիոս Պատրիարքին քեռորդին եղած է։

Կը յուսանք թէ բոլոր բանասէրները պիտի փութան օգտուիլ այն թանկագին ծանօթութիւններէն որ Վսեմ. Լողոթէք պէյի անմահ հեղինակութիւնը առատօրէն կը պարունակէ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս ը Քոնսթանթինոպլը)

ՄԱՏՈՒԻ ՊԱՏԻԺ

Վիեննա, 24 ապրիլ.—Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուց Ռազքի երդուեալներուն վճիռը, որով Հիլշնէր մահուան դատապարտուած է։

ԱՒՍՏՐԻԱ

Վիեննա.—Աւստրոյ Երեսփ. Ժողովը այսօր վիճաբանեցաւ ընկերվարական Եբեսփոխան Բէրնէյթոֆէրի բանաձեւին վրայ, որովհետեւ էր ստիպողականութիւն տալ՝ ներկայացուած օրէնքին չչնման համար։ Վիճաբանութիւնը ամէնէն աւելի շարժառիթ ունեցաւ Ցիրանց Միջերանեան արշիդուքսին ընթացքը՝ կղերականութեան նկատմամբ։ Բուռն միջադէպը պատահեցաւ քրիստոնեայ-ընկերվարականներու և գերման արմատականներու միջեւ։ Առաջարկուած ստիպողականութիւնը մերժուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊՈՆ.— Այսօր հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ Գերմանիոյ գահաժառանգ Ֆրէտէրիք Վիլհէլմ իշխանին՝ Պոնի համալսարանը ընդունուելը։ Վիլհէլմ կայսրն ալ ներկայ էր։ Համալսարանին հանդիսաւորները այդ առթիւ սեղան մը տուին որուն ներկայ գտնուեցաւ նաև կայսրը որ ճառ մը խօսելով, հրաւէր կարդաց ուսանողներուն՝ չհեռանալ ազգային զգացումէն և չհետեւիլ աշխարհաքաղաքացիական ներու։

ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Սակրանին զեղչի սակը հարիւրին 53¼էն հարիւրին 7 որոշուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Արտաքին գործոց նախարար Լամտորֆի կոմսը, երէկ, սեղան մը տուաւ ի պատիւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի։

ԲԱՐԻԶ —Էֆօ տը Բաուի կ'ըսէ թէ Պ. Տէլքասէի Բեդերսպուրգ կատարած ուղեւորութիւնը վերաբերութիւն ունի՝ Ռուսիոյ կողմէ կնքուելիք հինգ միլիոն ֆր.ի փոխառութեան։

—Սիհէլ կ'ըսէ թէ Բարիզի ռուսական դեսպանատան դիւանագիտական կցորդ Մուրավիէվ կոմսն ետ կանչուիլը՝ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամտորֆի կոմսին նախաձեռնութեանը արդիւնքն է, վասն զի Մուրավիէվ կոմսը իր պաշտօնավարութեան մէջ անցած է իր դիւանագիտական պաշտօնին սահմանը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ՀՌՈՄ.— Այսօր, կէսօրէն վերջը երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան Հռոմի, Ռոքքա տի Բարբոյի, Ֆրասքաթիի և Իտալիոյ միւս քաղաքներուն մէջ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԹՈՒՍԹՈՅԻ ԱՐՏԱՔՍՈՒՄԸ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ, 25 ապրիլ. — Ռուսիոյ կայսեր որոշմամբ Լէոն Թոլսթոյ կոմսը Ռուսիայէն արտաքսուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ. — Պ. Տէլքասէ, այս օր, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ նախարարներուն և բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն։ Պ. Տէլքասէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին յանձնեց Պատուոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը։

ԼՈՐԴ ՍՈԼԶՊԷՐԻԻ ՅԱՋՈՐԴԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բաղաքական քանի մը շրջանակներու մէջ զրոյց կայ թէ Լորտ Սոլզպէրի բոլորովին պիտի քաշուի նախարարութենէ և անոր պիտի յաջորդէ պետական Խորհուրդին նախագահ Տըվընշայրի դուքսը։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

ԼԻԶԱՊՈՆ.—Թէեւ Բորթուկալի կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ՝ կրօնական կարգ մը միաբանութիւններու դէմ օրէնքին տրամադրութիւնները գործադրել։ բայց ցնցումներու դէմ չարժուելը կրկնապատկուած է Լիզբոնայի, Բորթոյի և ուրիշ քաղաքներու մէջ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Մասնաւոր հեռագիրներու նայելով, անհաւանական կը նկատուին հրատարակուած այն լուրերը թէ Պոթա զօրավարը վերսկսած ըլլայ հաշտութեան բանակցութիւնները։ Ուրիշ հեռագիր մը, ընդհակառակը, կը ծանուցանէ թէ Տէվէթ զօրավարը նորէն զինուորական գործողութիւններու ձեռնարկած է։

— Այս իրիկուն լուր եկաւ թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը որոշեր է ետ կանչել Լորտ Քիչնէրը։

ԲԱՐԻԶ.—Վաւերական տեղեկութիւններէ կը հակցուի թէ պոէր Տէվէթ զօրավարը 5000 զօրք ունի իր հրամանին տակ և թէ պատերազմիկ Պոէրներու մարդոյ թիւն է 20,000 հոգի։ Կ'ըսուի թէ Ազգիւսիները թէեւ 250,000 զօրք ունին Թրանսվալի մէջ, բայց պատերազմը վերջանալէ հեռու է։

ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ.— Նախագահ Քրիւկէր կը յայտարարէ թէ Պոթա և Քիչնէր զօրավարներու միջեւ բանակցութիւններ սկսուած ըլլալու զրոյցը անհիմն է։

ԱԼՃԻԷՐԻԱ

Ալժէր. — Ալժէրի քաղաքապետ Պ. Մաքս Ռէֆիս որոշում մը տուաւ, որուն համաձայն Հրեաները պարտաւոր պիտի ըլլան եւրոպական ձեւով հագուիլ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՌՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռէ Դ.	Օ. Ս.	26	10
Ամէնէն բարձր գին	»	26	15
Ամէնէն վար գին	»	25	18 ½
Ռումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	114	12
Ամէնէն բարձր գին	»	115	—
Ամէնէն վար գին	»	114	—
ԹԱՑՈՒՄ 12 Ապրիլ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռէ Դ.	Ֆ. Դ.	26	15
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	114	62
Ոսմանիէ	»	—	—
Ռեժի	»	13	87
Օսմ. Պանքա	»	—	—
Թուրքի ծխելիքներ ՕՌԾ.	»	1	05
Ոսս. Օր. Շեմնի է Վայէօր	»	4	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4	15
Գրամուել բաժնեթ.	»	3	25
» ժուլիանու	»	195	—
» պարտատոմ.	»	478	—
Բարսախ Դ. Գոլոս	»	463	—
Թրանսվալ	»	89	50
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	110	—
Բարլին » »	Ռ.	23	97 ¾
» » » չէք	»	23	86
Գենովա անտոկոս չէք	Մարք	28	59
Վիեննա չէք	Ֆրր.	21	87
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	210	06
Ռոլ եմբէրտամ	»	21	—
Քրիմիշ	»	5	08
Մէճիտիէ ացմաթ	»	98	11
Մէճիտիէ	»	99	—
Ռուպլի Ցոզնարամ	Օ. Ս.	3	58
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ			
Անգլիական Քոնսոլիտ		94	12
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.		49	25
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.		27	12
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. գոց.		23	93
Օսմանեան Պանքա		12	12
Ռուսական 1890		—	—
Եկիպտական 5 %		83	50
» Մօնօրոյ		44	50
Գուլիստանական 1888		81	—
Իժնբսէն ունիֆէտ		107	—
Օսմանիա		105	—
Գրանսվալ		3	62
Այաքն երկաթուղի		22	50
Փանամա Քանալ		25	360
ՊԱՐԻԶ 24 Ապրիլ			
Դրամ. Ռանթ 3 %		101	50
» » 3½ %		102	90
Օսմ. Քոնս. սէռի Դ.) բաց.	Ֆրր.	24	45
) գոց.	»	24	57
» » » Բ.	»		
» » » Դ.	»	27	60
Օսմ. Գազ. Ռանթ	Ֆր.	553	—
Ոսմանիէ	»	470	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	25
Օսմ. Բարաճաան	»	525	—
Օսմ. Ռեժի	»	326	—
Դրօնտիէրէ Թելեֆ 4 %		501	—
Գէլտի Լիոնէ		1042	—
Ռուսական Ռանթ	»	86	35
Ռուսական արտաքին	»	73	—
Գրանսվալ	»	91	50
Էք Լոնտոնի գրամ	»	25	165
Ռանտանդ	»	3	—
ՎԻԵՆՆԱ, 24 Ապրիլ			
Գրամ. Լոնտոնի վրայ	»	240	20
Բուլգարական երկաթուղի	»	110	—
Օսմ. Ռեժի	»	398	—
ԳԵՐԼԻՆ, 24 Ապրիլ			
Գրամը	»	216	25
Բուլգարական երկաթուղի	»	113	70
Գրամ. երկար. պարտատոմս	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի մոտ 3 ամս	»	20	240
ԳՐԻՄԻԼ 24 Ապրիլ			
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		21	20
Բուլգարական երկաթուղի		115	50

Կիսն՝ իբրեւ Օրիորդ

ԿՈՒՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՐՄՆԱԿԱՆ ՈՒ ՀՈԳԵԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՔՆԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Հեղինակ՝ ԲՐՕՖ. ՀԷՌՄԱՆ ԳԼԷՆՔԷ

Թարգմ. Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ

Դերման ընանսոս ու հոգեբան բժիշկ-սատեանագրին ընտրելագոյն գործերէն մէկն է այս գիրքը, որ չափահաս աղջկանց ֆիզիքական ու բարոյական զարգացումը ինքնակրթութեամբ ձեռք բերելու համար պատրաստուած է։ Ամերի օրիորդք ալ խելամուտ ընթերցմամբ՝ պիտի սորվին իրենց կեանքը քաղցրացնելու եւ ընտանիքի ու ընկերութեան մէջ հաճելի եւ յարգելի ըլլալու գաղտնիքը։

ՑԱՆԶՆԱՐԱՐԵԼԻ Է ԱՄԷՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ։

Կ'արժէ որ ծնողք՝ գրքիս պարունակութենէն օգտուիլ թելադրեն իրենց չափահաս աղջիկները։

Հակառակ գործին ստուարութեան գինը անօրինակ կերպով աժան է։

Կեդրոնատեղին

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատունը

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։

Թղթակազմ 10, Լաթակազմ 15, Ոսկեզօծ 20

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

երեսունմրուք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ազաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանդուցեալ Ծուխթար Յակոբ աղայի առանը։

Eau minérale naturelle

Krondorf

la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ԿԱՐԴԱՑԷՔ, ԿԱՐԴԱՑԷՔ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու. —Գ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Համբարձ խան, նորաշէն վերնայարկի անկիւնը, Թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մօսկիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութիւնամբ հագուստի վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախողաց վստահութիւնն ու համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—ի վաճառեալ բոլոր հագուստները, ամբողջապէս նոր կտրուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբէք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման դաշտիս մը այն տաեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղէն, երկար սանդուխով դիպլուխ. ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ տիպ և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեսէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ձեւով կուտանք. գիներն այնքան ածան են որ կարծես թէ գոնէ քաղաքելու մտքով, ուղեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի։ 140 զ.ի բալթօներ հոնտեղ 90զրշ.ի կը ծախուին։

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ։ Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հար կադուիր։ Գ. Գինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկին քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ։ Դ. Բախտամամբ ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ աննշան են։ Ե. Փիղով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Ալլահ պէրէքէթ վերսին։»

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է—Վերջին գին—Մէկ թիւը 2 զրշ. — Նորութեան աշխատութիւնները ձրի։ 598

PRINTEMPS

Օ ԲՐԷՆԹԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ԳԱԼՖՈՐՈՒԼՕ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 345

Օ Բրէնթան նոր վաճառատան մէջ խիստ չափաւ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինսաէէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՈՒՔ ԵՒ ՊԵՒԸ ՈՒԺՈՎՑԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամաշկները կանխապէս երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիչ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործաւորութիւնը ախորժելի է և հերթափոխութիւնը կ'արդիւլէ։ Ասոնցմէ ոչ մէկ ուրիշ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ճերմակ մը չի բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտաղբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer. ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է։ կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն դործածելու համար մշտ։ Գործածման եղանակն է չիչը երերցընել և փոքր ըստուգով մը օրը անգամ մը չփել մազերուն արմատները։ Փափաքուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երբեք անգամ գործածել չարաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էտմընտ Ֆարուանա, որուն վճառատուները կը գտնուի Կալտթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթ—Շիշլի թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96։ Այդ վճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

Թ Ի Կ Ր Է Շ Ա Մ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկ. 1898ին

162, 924, 140 ֆունտ

Ֆրլիան Կոմոր, ատենադպրութիւնն և շրջ՝

31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենդանաբար թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ առած է որոնք 58,680,000 քուռանի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԷՐԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գալաթա, Մէյմանդար փողոց, Ալալէմի խան։

Մինոնդրներուն լաւ վարձատրութիւն ապահովելի է։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմանդարի խան։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՄԻԼԷՆ Ֆ. ՌԻԶՄԱՔՕՆԼԻՈՒ ԵՒ ԲԱՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց՝ Մաֆրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէքներու ստանդ առնելով փոխառութիւն։— Գաւառները և արտասահման դրկուելիք դումարներու գանձում և առաքում։— Կտրոններու դեղչ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է գտնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտատոմսեր, Եգիպտական Բէֆտի Ֆոնսիէ, Վիլլ տը Բաուի, Վիլլ տը Գուիսէլ, Բանամա, Վիլլ տը Բաուի քառորդ թուղթեր, եւայլն, եւայլն։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուտեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գարնիկներու միջոցաւ ամենատարակուսելի ցաւոց ախտաները մէկ անգամէն կը լուծանեն. ցաւով դիմելու ու բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նոյնահար եղանակաւ, նարդ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յարէ նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ գեղերու և ամենատարերայնագոյն ապրանքներու. միջոցաւ. առանց զգալի տանջանքի։

Ս. Գ. Ջանքերը կիրարկէ օրերն ալ (մինչեւ կէս or) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կրնայ ալիլ։

Մտնոր.—Գալաթայ (ապրանք մանանեանց ՀՈՒՆԻՆԳ)։ 197

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՐՔԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ ճրդեանի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գլխաւոր Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէյտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձը մեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկաբար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգէն ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծեցեալներէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին. և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօգ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղբիւտ անաբասութեամբ, առանկիւնաձեւ չիչերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆաբրիքան ընկերութեան կողմէ եղաշխարհութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրնէ Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Բասթիկլիոն Բարիզ։

ՈՑԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բաղմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ատիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կաղդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապրեցուցիչ յատկութիւններէն։ Կը ծախուի դեղագործներուն, Բիւշիւքլեանի, Մէշիքիի, Վոնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 14—52

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍԱՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագրութիւններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, արդեակ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար առոյգ։ Անկախ թուրքիա մը անձնապահութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ՄԵԿԱՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն համբարձեանց համար, առանուած ապահովագրիչները ետ առուելով կամ առանց ետ առուելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կողմէն ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Գ. ԴԱՍԱՐԷՔՕՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գալաթիան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաղըրգիէ խան, Պահչէ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԴԿԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ՔԱԴԷ ԵՒ ԸՆԿ

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՏՈՆՆԱՒՈՐ

Ապրիլ 27ին Անադոլի, Մարսիլիայէն։

» 28ին Աւստրեան, Անտուլ. Եղբարքէն։

ՇԵՆՈՒՈՒԹԵՐ

Ապրիլ 27ին Անադոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պոթէսի։

» 30ին Աւստրեան Մարսիլիա։

Ուղեւոր առաջնակարգ Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Հ. դասակի 75 ֆրանք. Տեղեկութիւնք համար դիմել Գալաթայի Բոգի Հանի Գալաթայի դրան։ 516 Թ. ՔԷՍԻՔ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կենդրոնատեղին Ռիգիրոպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքարտ 37 Ապահովագրութեանց Տիպեր ՀՐԻՆՀ.— ԿՈՒՆԵՐ.— ՈՒՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾ։

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,383 ֆր.
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 ին է վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քնիչ է Պ. Գոլիա Ֆ. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գլխաւոր-Գործակալ Գալաթիոյ (Գի դեպ Գատասի)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՈՖԻՔ ՐԻՐԻՆ 524

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Այդ դրամատունը կը վճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ որոշեալ դումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակախաղութեանց թիւերը նայելու և չհնուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ակէ զատ արժէթուղթի թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ելլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չբերելով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ելլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն ետ առնելու, յառաջիկայի արժէթուղթի տէր պիտի ելլայ, որ իրեն համար շահաբեր մը է։

1900 Ի ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԳԵՎՈՒԹԻՒՆ ԹԷԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՈՒԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀԱՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Յ. Կ ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Գոլիս, Գալաթայ, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սալիմիէ, Աֆիոն-Գարահիսարի ևն. ի մէջ։ 575

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Հայրենական Իրաւունքով

Ուր կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականէ

(Ամ տէֆթէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմքնա Ճանգիրան խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 67

ԱԶԱՏ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կենդրոնատեղին՝ Սուլթան Մեհմէտ խան, Գալաթա, Ղալաթիա

Գործակալ, Գոլիոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ Մարգարիտիր, Զաքշլար խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՕՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՀՈՍԱՆԱՒՈՐ

Ընդհ. Հրդեհ. և Գոլոց և Օրոնոյի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գօմօ	1497	Զօղ	1011	Մարմօ	724	Ռօզարիո	183
Ալէքսօ	3607	Գօնիօ	2906	Զրօանս	1695	Մարէկկա	2373	Սարդօ	1118
Անձէլօ	1541	Դէլտա	895	Հէրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ֆիգօ	1735
Գիրօնա	2377	Տիտա	4311	Հնտալիօ	1531	Միրտաս	3557	Միլիօ	1198
Գասանս	1522	Տօմինս	937	Հիեռս	3730	Միլ	1057	Մէլգօ	1200
Գարամանս	1264	Տէլտա	2222	Հարարիս	3600	Մանգիզելլա	1735	Բասսօ	1522
Գրասս	1076	Ջրարս	1712	Հասմանէա	595	Մաւրոլլա	2419	Բ. Ռիկարդ	1546
Գիլնս	841	Ֆինամս	504	Խալս	3354	Նէրօ	1033	Բարրս	3537
Գրիֆֆիս	4431	Խարս	2464	Խասնս	5540	Ցիրս	4100	Թէլէս	1470
Դէլրս	1671	Իլաարտա	1520	Հիլնս	1080	Սնիարրս	4036	Բարրիստա	487
Դալիրտա	1237	Իտրաս	1841	Գիլես	1053	Ցրլանս	1535	Ալարիկս	3429
Դամէս	1344	Ֆիտս	954	Գալլինս	3307	Բարէցմա	1437	Վասարս	1918
Դարս	1094	Ֆինլանս	1828	Գարվս	1709	Բարս	510	Վրս	1239
Գիրտես	3739	Գամանս	849	Լէս	1659	Միանս	2229	Վարիանս	2296
Գիրէրս	1834	Գրանտնարտ	6583	Լիբանան	1373	Ռիմարս	1022	Տէնս	1850
Գիս	2397	Գալիլէ	2060	Լիվարնս	1642	Բարս	1613	Զէնս	1200
Գալարտա	1225	Գնանս	1243	Լանգեր	3191	Բարնս	1789		

Իսկոյն լուծելիս, նաւագնաց նէյց. լինդհանուր վճառքով հարկն հոս հասաւ։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԱԼՏ ԱՆԴ ՍԻՆ

Թիւ. 22—24, Փիլիպ Մելիքի խան. Ղալաթիա 377

ՓՈՐԹ. ԼԻՈՅԴ ԱՌ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՌԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիսպոն և Բրազիլիա ԳԼԽ ԲԱՆԱՐ ԵՒԼԱՆ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ամէնեան	10500	Եղեգրիան	3500
Զեզորիան	10500	Գարմ.ան	3000
Մանրագրիան	9000	Այնէրիան	2500
Միլանէլիա	9000	Բրազիան	2500
Գոլամիան	8000	Ինտալիան	2500
Նորմանդ	8000	Ինդիանա	2500
Տորգանտ	8000	Էլզասիան	2500
Ինդինեան	8000	Լիսբոնեան	3000
Նապէնեան	8000	Մարեան	900
Լամանիան	8700	Գրոսգրէ	800
Նամանիան	8700	Լիսաբոն	900
Լասարտ	6500		

Ապրանքն ամբարելի կը թողուցուի ինչպէս գրուեցաւ կամ նոր գրուագրելու կամ նոր ապրանք ստանալու համար։ Ապրանքն հրահանգ տրուի, շաբաթուան ժամանակն 24 ժամ տարով։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷԴՎԱՐ ԼԱՅՈՆԻՆ

Ղալաթիա, քարտէզի վրայ 400 Կեն տեղը Ֆրանսական

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՌԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական ելքերն ենք՝

10 28 Պէտք ժամ 4ին յայտ մեկնելու։

11 24 Բոլոր, Բոլոր, Ռոզարիոյ եւ Ռիոյ մինչեւ Ռիոյ։ Ռոզարիոյ, Բարսելոնայ, Ֆրանսա, Գենուա, Ֆիգարոյ, Գրանսիոյ եւ Գրեյ).

12 25 Պէտք ժամ 10ին մեկնելու։

12 25 Գենուայ, Նիսա, Մարսել, Գենուայ Գրանսիոյ, Գրանսիոյ, Գրեյ եւ Գրեյ ժամ 1ին յայտ մեկնելու։

13 26 [illegible] 53

ԹԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՌԱՅԻՆ

Ամէն ուրբաթ նոյնպէս ամիսը իր քանի Լիվերպուլ և Ամերիկա գլխ.

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իմպերատոր	18900	Սիլվանիա	5598
Մարսոնիա	18900	Համբուրգիա	4341
Լուքանիա	12952	Վերլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Սուլիանիա	8245	Թիրիա	2908
Ումբրիա	8128	Սիբիրիա	2905
Ինդուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէքսօ	2181
Ալբանիա	7389	Սէրվանտի	1814

Դիմել առ ՀՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ

Joly et Seager

Մէյմանդարի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Գատա Բասմանեան փողոց։ 355

ՊՕՍ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկայի, Գերմանիայի, Բելգիայի եւ Միջերկրական ծովու ելքերու ուղիներ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բոսնիա	3000	Բիրմա	3500
Գանգէս	3000	Նէգէրա	[illegible]
Մէյսսոր	3000	Գոլոնիա	1519
Գիսանսան	3000	Ալբա	[illegible]
Ֆրանս	3000	Գիրիկոս	3000
Բանգոր	3000	Գարսիկոս	1500
Բանգիլ	3000	Գարսիկոս	1500
Բարսիլոնա	3500	Սարդ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ԿԻՆԳԻ և ԸՆԿ

Գալաթայ խան

ԱՆՈՒՄ ՄԱՍ և ՇԱՆ

194 Ֆ. Ֆ. Գ. Գ. Գալաթայ Լիսպոն։

Գլխաւոր գործակալ ՋԱՐԵՀ ԵՄԻՆԵՖԵՆԴԻ